

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ОБЛІК І АУДИТ»

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему:

ПОБУДОВА СИСТЕМИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА
ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

Здобувачки: Дедушно Анни Ярославівни

Науковий керівник: к. е. н., доцент Бірюк О.Г.

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

В.о. завідувач кафедри: к.е.н., доцент Степаненко О.І.

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 55 сторінок, 12 таблиць, 1 рисунок, список використаних джерел з 40 найменувань, додатки.

«Побудова системи обліку власного капіталу» в ПРАТ «ВФ Україна»

Об'єктом дослідження є господарські операції з обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна» основним видом діяльності якого є обробка персональних даних у сфері безпровідного електрозв'язку.

Предмет дослідження є комплекс теоретичних, організаційних і практичних положень, що пов'язані з обліком власного капіталу.

Метою дослідження є вивчення, критична оцінка теоретичних положень та діючої практики обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна» і розробка на цій основі практичних рекомендацій щодо його удосконалення

Щоб досягти мети, необхідно виконати наступні завдання:

- дослідити, систематизувати та узагальнити інформацію щодо сутності, функцій та складових власного капіталу;
- дослідити, систематизувати та узагальнити нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу акціонерного товариства згідно чинного законодавства України;
- дослідити організаційно-економічні особливості діяльності ПРАТ «ВФ Україна» та визначити їх вплив на побудову обліку власного капіталу;
- дослідити, систематизувати та узагальнити інформацію щодо відображення інформації про власний капітал в обліковій політиці ПРАТ «ВФ Україна» та надати пропозиції щодо її удосконалення;
- дослідити, систематизувати та узагальнити інформацію щодо документування господарських операцій з обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна»;
- дослідити, систематизувати та узагальнити інформацію щодо синтетичного і аналітичного обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна» та надати рекомендації щодо його удосконалення;
- розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності ПРАТ «ВФ Україна»

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Практичне значення кваліфікаційної бакалаврської роботи полягає в тому, що основні положення та пропозиції доведені до рівня рекомендацій та можуть бути використані в діяльності ПРАТ «ВФ Україна»

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2024.

Рік захисту роботи: 2024.

Ключові слова: облік, власний капітал, складові елементи власного капіталу, класифікація власного капіталу, правовий статус власного капіталу, побудова системи обліку, аналіз фінансової звітності, роль обліку власного капіталу в управлінні підприємством.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	6
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В ПРАТ «ВФ УКРАЇНА».....	6
1.1. Власний капітал підприємства, його функції та складові елементи.....	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу акціонерного товариства згідно чинного законодавства України.....	12
1.3. Організаційно-економічні особливості діяльності ПРАТ «ВФ Україна» та їх вплив на побудову обліку власного капіталу	18
РОЗДІЛ 2.....	23
СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПРАТ «ВФ УКРАЇНА».....	23
2.1. Відображення інформації про власний капітал в обліковій політиці ПРАТ «ВФ Україна» та її удосконалення.....	23
2.2. Документування господарських операцій з обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна»	28
2.3. Синтетичний і аналітичний облік власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна» та його удосконалення.....	34
2.4. Розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності ПРАТ «ВФ Україна».....	42
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Сучасний розвиток економіки супроводжується зміною власності та середовища господарювання, ускладненими економічними процесами та концентрацією виробництва. Через це підприємствам потрібно забезпечувати фінансовими ресурсами, зокрема власним капіталом, який є життєво важливим для створення та розвитку бізнесу. Дослідження облікового забезпечення користувачів щодо елементів власного капіталу є важливою частиною ефективного управління підприємством.

На сучасному етапі розвитку підприємництва в Україні важливим питанням є розуміння власниками, керівниками та найманими працівниками питань власності та виконання повноважень власників. Бухгалтерський облік має дати користувачам розуміння інформації про власний капітал підприємства. Тим не менш, ця проблема загострюється низкою розбіжностей і невідповідностей у нормативних документах, які регулюють правову та бухгалтерську сторони цього питання.

Власний капітал є важливою частиною фінансової структури підприємства та сприяє його власницькій структурі, здатності до залучення зовнішніх інвестицій і фінансовій стійкості. Для ефективного управління власним капіталом необхідно ретельно оцінювати його компоненти, зміни та використання.

Зовнішні акціонери, прибуток, збитки, резерви, дивіденди та інші зміни у власному капіталі можна знайти та зареєструвати, коли створюється система обліку власного капіталу. Це дозволяє компанії отримати надійні та зрозумілі дані про її фінансовий стан і забезпечити звітність перед зацікавленими сторонами, такими як банки, інвестори та акціонери.

Усвідомлення важливості встановлення системи обліку власного капіталу дає підприємствам можливість більш точно оцінити свою фінансову позицію, застосувати здатність до розширення та інвестицій, а також забезпечити прозорість і достовірність фінансової звітності. Це підвищує довіру

стейкхолдерів, приваблює інвесторів і створює довгострокові зв'язки з партнерськими та фінансовими установами.

Упровадження системи обліку власного капіталу є важливою частиною ефективного фінансового управління компанією. Вона сприяє залученню інвестицій і успішному довгостроковому розвитку компанії, гарантуючи фінансову стійкість, прозорість і відповідність законодавству.

Метою дослідження є вивчення теоретичних положень, критична оцінка практики обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна» та розробка практичних рекомендацій щодо покращення цієї практики.

Щоб досягти мети, необхідно виконати наступні завдання:

- вивчення, систематизація та узагальнення нормативно-правових правил обліку власного капіталу відповідно до чинного законодавства України;

- вивчення, систематизація та узагальнення даних про функції та компоненти власного капіталу;

- вивчити організаційно-економічні характеристики діяльності ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» та оцінити вплив цих характеристик на бухгалтерський облік власного капіталу;

- зібрати та систематизувати інформацію щодо відображення власного капіталу в обіговій політиці ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» та запропонувати ідеї щодо покращення цієї політики;

- дослідити та систематизувати інформацію про господарські операції з обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»;

- перевірити звітність ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» щодо власного капіталу.

Предмет дослідження: охоплює різноманітні теоретичні, організаційні та практичні питання, пов'язані з обліком власного капіталу.

Об'єктом дослідження є господарські операції з обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ УКРАЇНА».

Методи дослідження. Дослідження обліку власного капіталу в акціонерних товариствах можна проводити за допомогою різноманітних методів, які дозволяють аналізувати та оцінювати фінансові показники та процеси, пов'язані з власним капіталом (аналіз фінансових звітів, порівняльний

аналіз та інші). Для комплексного аналізу власного капіталу акціонерних товариств ці методи можуть використовуватись окремо або в поєднанні.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Для теоретичних досліджень, розробки методів обліку та практичного фінансового управління в акціонерних товариствах важлива ефективна система обліку власного капіталу. Результати обліку власного капіталу допомагають краще зрозуміти внутрішній внесок акціонерів у власність організації. Аналіз результатів обліку власного капіталу дозволяє вивчати фінансові операції, пов'язані з формуванням, зміною та використанням власного капіталу. Результати обліку власного капіталу дозволяють керівництву акціонерного товариства приймати розумні фінансові рішення, які впливають на інвестиції, розподіл прибутку та інші аспекти фінансового управління. Результати обліку власного капіталу дають акціонерам, інвесторам, банкам, регуляторним органам та іншим зацікавленим сторонам інформацію щодо фінансового стану та стійкості компанії.

Інформаційна база дослідження. Інформаційна база, призначена для дослідження обліку власного капіталу в акціонерних товариствах, складається з великої кількості джерел і даних, які надають інформацію про фінансовий стан і зміни власного капіталу компанії. Деякі з основних джерел інформації включають фінансові звіти, протоколи загальних зборів акціонерів, внутрішні документи компанії, аудиторські звіти, публічні джерела інформації та МСБО та НП(С)БО, які встановлюють вимоги щодо відображення та розкриття інформації про власний капітал, яка може служити основою для досліджень. Для проведення досліджень і аналізу можна використовувати ці джерела інформації, щоб отримати повну та достовірну інформацію про власний капітал акціонерного товариства.

Структура, зміст та обсяги кваліфікаційної бакалаврської роботи. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 55 сторінок друкованого тексту, 12 таблиць, 1 рисунок та 2 додатки. Список використаних джерел налічує 40 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

1.1. Власний капітал підприємства, його функції та складові елементи

Перехід компаній на ринкові методи фінансування зараз є досить актуальним питанням. Одним із способів мобілізації ресурсів є залучення інвестицій в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою. Для фінансистів приємно, що збільшення статутного капіталу не вимагає майна або гарантій третіх осіб для залучення коштів. Ресурси, вкладені у власний капітал підприємства, залишаються в його розпорядженні протягом довгострокового періоду.

Відносні та абсолютні розміри власного капіталу підприємства залежать від його фінансових можливостей і політики, яку він обирає щодо структури капіталу. Як альтернативу залучення позичкових коштів, компанія може фінансувати свою діяльність за рахунок власного капіталу. Фінансування за рахунок власного капіталу розглядається з точки зору його цілей, зменшення та збільшення.

Одним із найбільш часто використовуваних видів економіки є капітал. Він є основою для заснування та розвитку підприємства, і під час його роботи він захищає інтереси держави, власників і працівників. Кожне підприємство, яке займається виробничою чи іншою комерційною діяльністю, повинно мати капітал, який складається з матеріальних цінностей і коштів, фінансових вкладень і витрат, пов'язаних із придбанням прав і привілеїв, необхідних для здійснення господарської діяльності.

Власний капітал показує, яку частину майна підприємства фінансують власні кошти власників і власні кошти підприємства. В українській теорії та практиці існує питання про те, як фінансувати діяльність господарських

структур за рахунок капіталу власників протягом тривалого періоду, оскільки державні підприємства наділялися централізованим статутним капіталом, який не міг бути змінений у результаті емісії чи анулювання корпоративних прав. Натомість домінували антиринкові методи фінансування бізнесу, такі як бюджетні дотації, субсидії та субвенції.

Таким чином, коли працівники фінансових служб підприємств, фінансові менеджери, бухгалтери та інші фахівці, які займаються практичною фінансовою роботою, намагаються використати цей метод фінансування, вони стикаються з великими труднощами. Для того, щоб успішно виконувати операції з власним капіталом компанії та ефективно використовувати цю форму фінансування, фінансисти повинні оволодіти такими питаннями:

- метою, процедурою та умовами збільшення або зменшення власного та статутного капіталу;
- резерви компанії, їх різновиди, значення та процес формування;
- додатковий капітал: як він формується та використовується;
- оподаткування транзакцій, пов'язаних зі збільшенням або зменшенням статутного капіталу, придбанням додаткового капіталу та реінвестуванням у корпоративні права.

Власний капітал компанії складається з багатьох складових частин. Деталізація складових частин власного капіталу залежить від методики бухгалтерського обліку, яка використовується в країні. Власний капітал складається з таких компонентів у бухгалтерському обліку України, який базується на національних положеннях бухгалтерського обліку:

- статутний капітал;
- додатковий капітал;
- резервний капітал;
- недорозподілений прибуток (неприбутковий збиток);
- пайовий капітал;
- вилучений капітал;
- неоплачений капітал.

Власний капітал є підсумком першого розділу пасиву балансу, тобто перевищення активів підприємства над зобов'язаннями. Статутний капітал, додатковий і резервний капітал і нерозподілений прибуток є основними компонентами власного капіталу. Статут підприємства містить інформацію про розмір статутного та резервного капіталу. Одним із основних показників кредитоспроможності підприємства є показник власного капіталу. Він є основою для визначення фінансової незалежності, стійкості та стабільності підприємства.

Для більшості підприємств основним елементом власного капіталу є статутний капітал, також відомий як «номінальний капітал», який складається з суми вкладів власників підприємства в активи за їх номінальною вартістю відповідно до засновницьких документів.

Узагальнена інформація щодо функцій та цілей збільшення (зменшення) статутного капіталу наведена в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 - Функції та цілі збільшення (зменшення) статутного капіталу

Функції статутного капіталу	Цілі збільшення	Цілі зменшення
заснування та введення підприємства в дію	реалізація інвестиційного проекту	згортання діяльності
відповідальність і гарантії (забезпечення кредитоспроможності)	виконання вимог що-до мінімального розміру статутного капіталу	підвищення ринкового курсу корпоративних прав
захисна функція	проведення санації	санація балансу (одержання санаційного прибутку)
управління та контролю	поглинання чи придбання контрольного пакета інших підприємств	концентрація капіталу в руках активних власників
фінансування та забезпечення ліквідності	поліпшення ліквідності та платоспроможності	приведення у відповідність обсягів власного капіталу та майна
рекламна (репрезентативна) функція	модернізація чи розширення виробництва	вирішення конфліктів між власниками
база для нарахування дивідендів	оптимізація дивідендної політики	проведення певної дивідендної політики

У відповідній статті балансу показується загальна вартість активів, які є внеском учасників або власників до капіталу підприємства. Сума статутного капіталу, а також рішення про його збільшення мають бути зареєстровані в Державному реєстрі господарських одиниць і мають відповідати за вартістю

даним фінансової звітності, особливо балансу. Це та розмір капіталу, в якому засновники підприємства (наприклад, АТ або ТОВ) несуть матеріальну відповідальність перед кредиторами. Відповідно, за наявності заперечень кредиторів не допускається зменшення статутного капіталу.

Резерви, які можуть бути додатковим капіталом (капітальні резерви) або резервним капіталом (резерви, створені за рахунок чистого прибутку), є важливими компонентами власного капіталу. Наступний підрозділ розгляне їх формування та застосування.

Нерозподілений прибуток, або непокритий збиток, є ще одним компонентом власного капіталу. За цією позицією балансу відображається або сума прибутку, яка була реінвестована в компанію, або сума збитку, яка ще не покрита. При розрахунку підсумку власного капіталу сума непокритого збитку наводиться в дужках. Ця стаття показує прибуток або збиток підприємства після сплати всіх податків, дивідендів і відрахувань до резервного капіталу. Нерозподілений прибуток, також відомий як збиток, може включати прибуток, який було інвестовано в компанію протягом звітного та минулих періодів.

У дужках наводиться сума непокритого збитку за поточний і попередній період, а потім ця сума вираховується для визначення величини власного капіталу, як це робиться з вилученим капіталом. Останній виникає, коли компанія викупує частки або акції власної емісії з метою анулювання чи перепродажу. «Вилучений капітал» показує реальну вартість відповідних корпоративних прав. При розрахунку загального капіталу сума вилученого капіталу наводиться в дужках і підлягає вирахуванню.

Функції підприємства показують сутність власного капіталу, а саме:

— Функція гарантії та відповідальності. Як зазначалося раніше, статутний капітал служить кредитним забезпеченням для кредиторів компанії. Чисті активи в активній стороні балансу відповідають власному капіталу в пасиві балансу. Якщо підприємство має більший власний капітал, особливо статутний капітал, тим більше збитків воно може зазнати без загрози інтересам кредиторів, що означає, що його кредитоспроможність є вищою.

— Функція заснування та введення в дію підприємства. Для запуску в дію нового бізнесу необхідний фінансовий ресурс у вигляді статутного капіталу.

— Захист функції. Попередня функція описує значення статутного капіталу та власного капіталу для кредиторів, тоді як захисна функція описує значення власного капіталу для власників. Збільшення власного капіталу робить підприємство більш захищеним від загрозливих для його існування обставин. Це пов'язано з тим, що саме власний капітал може покривати збитки підприємства. Збиткова діяльність може призвести до банкрутства компанії.

— База для розподілу майна та нарахування дивідендів. Протягом року збільшений прибуток або тезаврується (спрямовується на збільшення статутного чи резервного капіталу). Як правило, дивіденди нараховуються за встановленою ставкою відповідно до частки пайовика або акціонера в статутному капіталі. Аналогічним чином відбувається розподіл активів підприємства під час реорганізації чи ліквідації.

— Рекламна функція. Солідний статутний капітал підприємства створює довіру з боку інвесторів, постачальників факторів виробництва та споживачів готової продукції. Крім того, набагато легше залучити кваліфікований персонал компанії з солідним власним капіталом.

Одним із найважливіших і найважливіших критеріїв оцінки фінансового стану підприємства є його власний капітал; він є основою для початку та продовження будь-якої господарської діяльності.

Власний капітал є основним початковим і умовно безстроковим джерелом фінансування діяльності підприємства, а також джерелом погашення збитків. Оскільки він показує ступінь фінансової самостійності та кредитоспроможності підприємства з одного боку, він є одним з найважливіших показників, що використовуються для оцінки фінансового стану підприємства.

Відображається власний капітал в Балансі разом із активами або зобов'язаннями, що призвели до його зміни.

Сума власного капіталу, відображена у фінансовій звітності, показує лише облікову вартість прав власників компанії, а не ринкову вартість, оскільки це повністю залежить від того, як компанія оцінює свої активи та зобов'язання.

Залежно від формування капітал можна поділити на вкладений капітал і накопичений капітал.

Структура власного капіталу наведена в табл. 1.2.

Таблиця 1.2. - Структура власного капіталу.

Власний капітал	
1. Накопичений:	1. Вкладений:
1.1. Інший додатковий капітал	1.1. Статутний капітал
1.2. Нерозподілений прибуток	1.2. Додатковий капітал
1.3. Резерви прибутку	
1.3.1. Договірні резерви	
1.3.2. Резерв переоцінки	
1.3.3. Резервний капітал	

Накопичений капітал підприємства - це приріст власного капіталу, який виникає в результаті ефективної діяльності. Цей капітал може включати кількість нерозподіленого прибутку, резерви прибутку, створені для наступної капіталізації, та інший додатковий капітал.

У зарубіжній практиці капітал розглядається як інвестування коштів у підприємства власників, а не короткострокових або довгострокових кредиторів. Визначення кількості та швидкості накопичення власного капіталу є важливою проблемою. Здебільшого люди вважають, що питома вага власного капіталу повинна становити 50% або більше. Кредитори вважають, що лише в цьому випадку підприємство матиме більшу ймовірність погасити свої зобов'язання за рахунок власних коштів. Отже, головним завданням господарюючого суб'єкта є збереження капіталу на цьому рівні.

Відносні та абсолютні розміри власного капіталу підприємства залежать від його фінансових можливостей і політики, яку він обирає щодо структури капіталу. Як альтернативу залучення позичкових коштів, компанія може фінансувати свою діяльність за рахунок власного капіталу. Фінансування за рахунок власного капіталу розглядається з точки зору його цілей, зменшення та збільшення

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу акціонерного товариства згідно чинного законодавства України

Власний капітал відіграє важливу роль у створенні та розвитку підприємства (фірми, компанії), а також є основою економічної основи всього процесу його діяльності.

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначає поняття «власний капітал» на законодавчому рівні. Так, власний капітал — це частина активів підприємства після вирахування зобов'язань. Хоча це визначення показує порядок розрахунку власного капіталу, воно не розкриває джерел формування та напрямків його використання. У міжнародних стандартах бухгалтерського обліку термін «власний капітал» не використовується. У зарубіжній практиці термін «чисті активи» використовується замість нього.

Відповідно до статті 14 Закону про акціонерні товариства, власний капітал, також відомий як «вартість чистих активів», є різницею між вартістю всіх активів компанії та вартістю її зобов'язань перед іншими особами.

Статутний капітал є основою власного капіталу підприємства. Початковий капітал можна визначити як фінансові ресурси у формі грошових коштів або вкладень у майно, цінності, нематеріальні активи, цінні папери та статутний капітал, який виділяється або залучений підприємством відповідно до законодавства. Підприємство створює свої власні основні та оборотні кошти за допомогою статутного фонду.

Враховуючи те, що чинне законодавство України щодо бухгалтерського обліку не повністю регулює процес формування та використання пасивів підприємства, питання про особливості нормативно-правового регулювання власного капіталу є надзвичайно важливим.

Новий Державний класифікатор України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання» ДК 002:2004 описує основні характеристики партнерського неакціонерного підприємства. Згідно з класифікатором, існує чотири різновиди неакціонерних товариств: повне товариство; командитне

товариство; товариство з обмеженою відповідальністю; товариство з додатковою відповідальністю.

Класифікація поділяє товариства акціонерної форми господарювання на такі види: приватне акціонерне товариство; державна акціонерна компанія (товариство); державна холдингова компанія; публічне акціонерне товариство;

Статутний капітал – це сума внесків засновників товариства, що гарантує мінімальний розмір майна товариства та інтереси його кредиторів. Формування статутного капіталу частково регулюється законодавством, зокрема Цивільним кодексом (статті 115, 144 та 155) та Господарським кодексом (стаття 86).

Проаналізувавши тлумачення терміну «статутний капітал», можна зробити висновок, що серед авторів немає єдиної думки щодо визначення цього терміну, і авторські тлумачення поділяється на п'ять основних груп, кожна з яких представляє легальний капітал: державні кошти; стартовий капітал; джерело інвестування; максимальний розмір статутного капіталу для товариств з обмеженою відповідальністю; номінальна вартість акцій.

Відкриті (публічні) і закриті (приватні) є двома основними типами акціонерних товариств. Закриті акціонерні товариства були класифіковані як приватні (далі – ПрАТ), а відкриті — як публічні (далі – ПАТ) в одній з останніх редакцій Закону України «Про акціонерні товариства». Законодавство пов'язує цю назву з двома різними способами розміщення акцій: відкритий продаж акцій торговцем веде до утворення публічного акціонерного товариства, а розміщення акцій між майбутніми акціонерами в кількості до 100 членів веде до утворення приватного акціонерного товариства.

Поділ публічних і приватних акціонерних товариств на відкриті та закриті має певний сенс і зазвичай пов'язаний з діяльністю компанії. Майбутні акціонери визначають число учасників, якщо об'єкт свідомо є прибутковим і має достатній капітал для здійснення діяльності.

Утворюється відкрите акціонерне товариство, як правило, у випадках, коли об'єкт капіталу є ризикованим і існує недолік капіталу.

Усі види власного капіталу залежать від організаційно-правової форми підприємства, будь то акціонерне чи неакціонерне. Крім того, це стосується методів обліку формування та руху статутного капіталу.

Закони України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про акціонерні товариства», Господарський кодекс України та Цивільний кодекс України визначають обов'язки підприємців щодо створення статутного капіталу.

Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» регулює статус, права та обов'язки учасників товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю, а також порядок їх заснування, діяльності та припинення.

До прийняття вищезазначеного Закону в Україні було лише одне комплексне законодавство України «Про господарські товариства», яке регулювало всі існуючі види господарських товариств.

У Законі № 2275 було внесена багато змін, зокрема зміни щодо формування статутного капіталу компаній з обмеженою відповідальністю та компаній з додатковою відповідальністю, а також зміни щодо розміру цих компаній.

По-перше, учасники нового товариства з обмеженою відповідальністю або товариства з додатковою відповідальністю зобов'язані створити статутний капітал протягом шести місяців з моменту державної реєстрації, за винятком випадків, коли у статуті може бути передбачено інше положення. У Законі України «Про господарські товариства» № 1576-ХІІ від 19.09.1991 р. цей строк становив один рік.

Рішення загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю або товариства з додатковою відповідальністю щодо збільшення розміру статутного капіталу повинні бути прийняті протягом одного року (Закон № 1576 взагалі не регулював цей період).

Рішення загальних зборів про зменшення статутного капіталу згідно із Законом № 2275 не відтерміновується у часі, як це передбачено Законом № 1576.

На основі рішення загальних зборів учасників учасники мають право збільшити статутний капітал товариства за рахунок додаткових вкладів учасників або третіх осіб.

Господарські та цивільні кодекси України також регулюють відносини, пов'язані зі словом «статутний капітал».

Відповідно до статті 113 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. №435-IV господарським товариством є юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між його учасниками.

Командитне товариство, повне товариство, товариство з обмеженою або додатковою відповідальністю та акціонерне товариство – це деякі з можливих форм господарського товариства.

Товариство з обмеженою відповідальністю є господарським товариством, яке несе відповідальність лише своїм майном і має статутний капітал, поділений на частки, які визначаються установчими документами. Учасники, які повністю внесли свої кошти в компанію, несуть відповідальність за збитки, пов'язані з діяльністю компанії в межах їхніх вкладів (стаття 80 глава 9 Господарського кодексу України).

Відповідно до статті 80 глави 9 Господарського кодексу України, господарське товариство з додатковою відповідальністю є господарським товариством, статутний капітал якого поділений на частки, визначені установчими документами, і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами розмірі, однаково кратному вкладу кожного з них.

Відповідно до статті 115 Цивільного кодексу України господарське товариство має наступний статус власника: 1) майно, яке учасники товариства передають у власність як внесок до статутного (складеного) капіталу; 2) продукти, які товариство виробляє за допомогою своєї господарської діяльності; 3) отримані кошти; 4) інше майно, отримане на законних підставах.

Норми НП(С)БО 7 «Основні засоби», НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи», НП(С)БО 9 «Запаси», НП(С)БО 30 «Біологічні активи» тощо визначають

методи оцінки паїв, внесених до статутного капіталу як у натуральній, так і в нематеріальній формах.

У статті 86 Господарського кодексу України забороняється використовувати бюджетні кошти, векселі, майно державних (комунальних) підприємств, яке не підлягає приватизації відповідно до закону або рішення органу місцевого самоврядування, кошти, отримані в кредит або під заставу, та майно, яке перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ, якщо інше не передбачено законом. для формування статутного (складеного) капіталу товариства. Аудиторська організація або незалежний аудитор має перевірити фінансовий стан засновників юридичних осіб щодо їхньої спроможності зробити внески до статутного капіталу компанії відповідно до закону. Крім того, майновий стан громадян і засновників має бути підтверджений податковим декларацією, поданою органом доходів і зборів.

Згідно зі статтею 11 Закону про акціонерні товариства, власний і статутний капітал акціонерного товариства повинні бути сформовані таким чином:

- оплата вартості акцій, що розміщуються під час заснування акціонерного товариства, може здійснюватися грошовими коштами, цінними паперами (крім боргових емісійних цінних паперів, емітентом яких є засновник, та векселів), майном і майновими правами, нематеріальними активами, що мають грошову оцінку. Оплата вартості акцій, що розміщуються під час заснування акціонерного товариства, не може здійснюватися за ціною, нижчою від їх номінальної вартості. Також оплата вартості акцій, що розміщуються під час заснування акціонерного товариства, не може здійснюватися шляхом прийняття на себе зобов'язань з виконання для товариства робіт або надання послуг;

- ціна майна, що вноситься засновниками акціонерного товариства в рахунок оплати акцій товариства, повинна відповідати ринковій вартості цього майна, визначеній на засадах незалежної оцінки, проведеної відповідно до законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність;

– кожний засновник акціонерного товариства повинен оплатити повну вартість придбаних акцій до дати затвердження результатів розміщення першого випуску акцій. У разі несплати (неповної оплати) вартості придбаних акцій до дати затвердження результатів розміщення першого випуску акцій акціонерне товариство вважається не заснованим. До оплати 50 відсотків статутного капіталу товариство не має права здійснювати операції, не пов'язані з його заснуванням;

– до реєстрації звіту про результати розміщення акцій засновник має всі права, що засвідчуються акціями, крім права їх відчужувати та обтяжувати зобов'язаннями;

– документ, що засвідчує право власності засновника акціонерного товариства на акції, видається йому після повної оплати вартості таких акцій протягом 10 робочих днів з дати отримання товариством свідоцтва про реєстрацію випуску акцій.

З 1 січня 2023 року втратив чинність Закон України «Про акціонерні товариства» №514 та набув чинності №2456. Згідно із новим Законом №2465 можна узагальнити інформацію щодо затверджених змін: 1) поняття «корпоративних прав і відносин» регламентує Цивільний кодекс України; 2) новий закон вводить нові терміни такі як виконавчий член ради директорів, невиконавчий член ради директорів; 3) збільшено граничний відсоток порогової вартості акцій, тобто гранична вартість акцій з 95 піднялась до 100; 4) мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства, а саме 200 розмірів мінімальної заробітної плати. Отже, враховуючи нові поняття, зміну структури управління акціонерним товариством, розмір мінімального розміру статутного капіталу держава створила всі сприятливі умови для функціонування бізнесу, незважаючи на дію військового стану в Україні.

1.3. Організаційно-економічні особливості діяльності ПРАТ «ВФ Україна» та їх вплив на побудову обліку власного капіталу

Одним із важливих секторів економіки України, який сприяє її розвитку, є сектор зв'язку та комунікацій. Вона додає інноваційність до процесу соціально-економічного розвитку країни та демонструє постійне зростання протягом багатьох десятиліть. Завдяки постійному розвитку зв'язку та телекомунікацій можна постійно підвищувати конкурентоспроможність української економіки. Він надає Україні можливість долучитися до глобального інформаційного простору, що дозволить кожному громадянину безперешкодно отримувати доступ до національних і міжнародних інформаційних ресурсів, що покращує умови життя та підвищує обізнаність у різних сферах.

Vodafone є одним із найбільших операторів телекомунікацій у світі, який пропонує послуги в 25 країнах, співпрацює з операторами 44 країн і пропонує послуги фіксованого інтернету на 19 ринках.

15 жовтня 2015 року товариство «ВФ Україна» уклало угоду з Vodafone Sales and Services Limited, щоб розпочати діяльність під брендом Vodafone в Україні. Одним із найвідоміших і найвідоміших мобільних операторів в Україні є ПрАТ «ВФ Україна». Компанія розпочала еру мобільності в Україні, яка призвела до поширення сучасних комунікаційних технологій, інноваційних послуг і рішень для особистості та бізнесу.

«ВФ Україна» пропонує своїм клієнтам широкий спектр послуг, включаючи фіксований інтернет, мобільне телебачення, голосовий зв'язок і обмін текстовими повідомленнями, передачу даних за технологіями 3G і 4G. За останні десять років компанія залучила 23 мільйони абонентів і 4 млрд. закордонних інвестицій. Наразі кожен другий житель України є клієнтом «ВФ Україна». Крім того, понад 60% великих українських та іноземних компаній є клієнтами оператора. З часу появи оператора на українському ринку він сплатив близько 23 млрд. грн. податків у державний бюджет країни, які

використовуються для фінансування заробітних плат, пенсій і соціальних програм. Компанія працевлаштовує тисячі людей і гарантує їм можливість кар'єрного зростання, регулярно проводячи тренінги та підвищення кваліфікації.

Члени Наглядової ради та керівного комітету є частиною керівництва компанії. Протягом 2023 року ключовий управлінський персонал отримав загальну короткострокову компенсацію в розмірі 102,945 тисячі гривень, яка включала заробітну плату, соціальні внески, лікарняні, премії та інші виплати. Ця сума була нижчою за 110,184 тисячі гривень у 2022 році. Управлінський персонал вищої ланки також має право на виплату премій за участь у прибутках. Протягом 2023 року відповідна компенсація становила 566,799 тисяч гривень (у 2022 році вона становила 594,072 тисячі гривень), із залишком 746,956 тисяч гривень на 31 грудня 2023 року (у 2022 році він становив 502,415 тисяч гривень).

Посадові особи: Генеральний директор - Ольга Устинова; Голова наглядової ради - Зоммер Рон; Члени наглядової ради - Дубовсков Андрій Анатолійович, Корня Олексій Валерійович, Тулган Джошуа Блейр, Дмитрієв Кирило Олександрович.

Члени ревізійної комісії - Прачова Євгенія Олегівна, Горлова Марина Віталіївна, Мамонов Максим Олександрович; директор з корпоративного управління та контролю - Ольга Дейнега; директор з управління персоналом – Надія Сіренко; директор з продажу та абонентського обслуговування - Євген Булах; директор з маркетингу - Андрій Отрощенко; технічний директор - Євген Фрунза; фінансовий директор - Наталія Шевченко; директор з інформаційних технологій - Костянтин Жилін; директор зі стратегії - Дмитро Пономаренко; директор із закупівель та логістики - Гошгар Гасанов.

Головний бухгалтер або інша особа, уповноважена підписувати звітність - Соловйова Олена.

Інформація щодо ліцензій ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» узагальнена в табл. 1.3; щодо власників акцій ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» - в табл. 1.4, щодо розміру і

складу статутного капіталу ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» станом на 1 квартал 2024 року – табл. 1.5.

Таблиця 1.3 – Інформація щодо ліцензій ПРАТ «ВФ УКРАЇНА».

№	Дата	Назва ліцензії
9750	31.01.2022	Користування радіочастотним ресурсом України
000810	30.04.2019	Надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку
000815	30.04.2019	Надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку
000812	24.12.2019	Надання послуг телефонного зв'язку (крім відомчих об'єктів) - місцевого з правом створення власної мережі ємністю понад 1 000 (однієї тисячі) абонентських номерів

Таблиця 1.4 – Інформація щодо власників акцій ПРАТ «ВФ УКРАЇНА».

Власник	Частка
Telco Investments B.V. / Телко Інвестментс Бі.Ві.	99.00%

Розмір статутного капіталу ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» становить 7 832 972 грн.

Таблиця 1.5 – Статутний капітал ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» за станом на 1 квартал 2024р.

Депозитарій		Власник		Цінні папери			Від загальної кількості (%)
ЄДРПОУ	Назва	Вид особи	Найменування, код ЄДРПОУ, країна	Вид, форма випуску та форма існування	Номінальна вартість	Кількість	
14333937	Публічне акціонерне товариство "Національний депозитарій України"	Юридична особа - нерезидент	Telco Investments B.V. / Телко Інвестментс Бі.Ві. НІДЕРЛАНДИ	Акція проста бездокументарна іменна	0.01	775480616	99.0021

Приватне Акціонерне Товариство «ВФ Україна» володіє частками таких товариств як: ТОВ «КОМСТАР УКРАЇНА», ТОВ «КЕЙБЛ ТВ-ФІНАНСИ», ТОВ «ВФ РИТЕЙЛ», Товариство з обмеженою відповідальністю «Юкрейніан Нетворк Солюшнс», Товариство з обмеженою відповідальністю «ІТ СМАРТФЛЕКС», ТОВ «ФРІНЕТ», ГС «ХАЙ-ТЕК ОФІС УКРАЇНА».

ПРАТ «ВФ Україна» є материнською компанією, яка здійснює контроль над наступними дочірніми компаніями (далі разом – «Група»): ТОВ «ВФ Ритейл» (компанія з роздрібних продажів телефонів і смартфонів, частка володіння – 100%), ТОВ «ІТ СМАРТФЛЕКС» (розробник програмного

забезпечення, провайдер послуг підтримки та інтеграції, частка володіння – 99%, решта – 1% належить ТОВ «ВФ Ритейл»), ПрАТ «Фарлеп-Інвест» (компанія, яка надає послуги фіксованого доступу до мережі Інтернет і послуги фіксованого телефонного зв'язку, частка володіння – 99,9929%, решта – 0,0071% не є голосуючими), ТОВ «Фрінет» (компанія, яка надає послуги фіксованого доступу до мережі Інтернет, частка володіння – 90,6%, решта 9,4% належить компанії Telco Investments B.V., Нідерланди), ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» (компанія, яка провадить діяльність у сфері телекомунікацій, частка володіння – 100%), «Юкрейніан Нетворк Солюшнс» (компанія, створена для обслуговування пасивної баштової інфраструктури Компанії, частка володіння 100%, див. також Примітку 21) та VFU Funding PLC (структуроване підприємство, створене для випуску Єврооблігацій, - див. також Примітку 21).

29 серпня 2023 року ПрАТ «ВФ Україна» (ТМ «Vodafone Україна») оголосило про придбання 90,6 відсотка статутного капіталу компанії «Фрінет», яка пропонує послуги фіксованого доступу до мережі Інтернет під брендом «ОЗ», за 746 млн грн. У день укладення договору купівлі-продажу (Share Purchase Agreement) було виконано відповідний платіж у розмірі 746 мільйонів гривень. Текст проміжного консолідованого фінансового звіту повідомляє, що угода завершена та зареєстрована відповідно до чинного законодавства.

15 жовтня 2015 року ПрАТ «ВФ Україна» уклало стратегічну угоду з Vodafone Sales and Services Limited, щоб співпрацювати та використовувати бренд Vodafone в Україні. Крім того, 3 березня 2020 року компанія поновила угоду про використання бренду на період 2020–2025 років, отримавши право продовжити стратегічну угоду ще на рік. За новою подовженою партнерською угодою компанія має намір співпрацювати над розповсюдженням цифрових послуг і продуктів 5G та IoT (Інтернету речей) в Україні, отриманням доступу до централізованих закупівель Vodafone та впровадженням передових практик функціонування IT-мережі в усьому світі.

29 серпня 2023 року «Vodafone Україна» оприлюднила звіт про результати роботи у першому півріччі 2023 року. Більшість основних показників операційної діяльності компанії покращилися. У порівнянні з І

півріччям минулого року компанія збільшила інвестиції в мережу на 75%, незважаючи на вплив війни. Таким чином, продуктивність компанії залишається на стабільному рівні та продовжує зростати.

Дохід за перше півріччя 2023 року зріс на 5% до 10,4 млрд грн. Показник OIBDA за перші шість місяців 2023 року склав 5,9 млрд грн, що є збільшенням на три відсотки порівняно з показником попереднього року за той самий період. Маржа OIBDA зменшилася на 1 пункт, але залишається на рівні 57 %. У першому півріччі 2023 року чистий прибуток Vodafone склав майже 2,3 млрд грн. Збільшення на 242% порівняно з попереднім періодом було результатом зменшення збитків від курсових різниць, які були наслідком валютної політики НБУ в умовах воєнного стану (з 21 липня 2022 року НБУ зафіксував обмінний курс долар США до гривні).

У 2023 році акціонерам компанії були виплачені дивіденди в розмірі 1,828,430 тисяч гривень, тоді як у 2022 році вони отримали 26,300 тисяч гривень.

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія у повній мірі погасила заборгованість за дивідендами перед акціонерами.

Зареєстрований капітал протягом аналізованого періоду не змінився, а власний капітал збільшився за рахунок отриманого чистого прибутку обсягом 7817000 тис. грн. Збільшення розміру власного капіталу товариства спричинило позитивний вплив на його фінансову стійкість та погашення непокритого збитку.

На початок звітного періоду непокритий збиток становить 16 899 693.00 тис. грн, на кінець звітного періоду, 8 261 469.00 тис. грн.

РОЗДІЛ 2

СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

2.1. Відображення інформації про власний капітал в обліковій політиці ПРАТ «ВФ Україна» та її удосконалення

Інформація про власний капітал компанії повинна міститися в обліковій політиці, щоб гарантувати, що облік власного капіталу проводиться безпечно та що вона охоплює організаційні, технічні та методичні аспекти.

Згідно з чинним законодавством бухгалтерського обліку існує кілька варіантів вирішення питань щодо формування та зміни власного капіталу. Ці варіанти залежать від організаційно-правової форми господарювання підприємства (специфіки функціонування акціонерних товариств). Найбільш важливими цілями організації обліку власного капіталу є такі: облік статутного капіталу; облік використання і формування резервів підприємства ; визначення та облік фінансових результатів (прибутків або збитків).

Організаційна сторона облікової політики включає вибір організаційної форми побудови та структури бухгалтерії, її місце в системі управління організацією та взаємодію з іншими службами, а також структуру підпорядкованості окремих підрозділів і працівників. Організаційна структура впливає на те, як працівники обліку співпрацюють з працівниками інших структурних підрозділів компанії, що визначає структуру облікового апарату та розподіл обов'язків між працівниками, які відповідають за окремі аналітичні ділянки обліку. Акціонерні товариства включають систему внутрішнього контролю, комерційну таємницю та захист, перелік сфер відповідальності та список осіб, відповідальних за облік власного капіталу. На акціонерних товариствах рішення про вибір облікової політики повинно прийматися колегіальним органом, який складається з власників акціонерів або їх представників (загальні збори акціонерів або наглядова рада).

Технічний аспект облікової політики включає такі інструменти які використовуються для реалізації методичного аспекту, розроблення різних способів розподілу витрат на управління виробництвом і його обслуговування, форму ведення бухгалтерського обліку, визначення складу внутрішньовиробничої звітності для апарату управління. Також аспект включає вибір методів і ресурсів для ведення бухгалтерського обліку, оцінки активів і зобов'язань, формування звітності та внутрішнього контролю. Для того, щоб забезпечити точність, повноту та своєчасність фінансових даних, важливо, щоб облікова політика підприємства відповідала вимогам законодавства та особливостям діяльності підприємства.

Для обліку та оцінки стану статутного капіталу та його руху було створено рахунок 40 «Зареєстрований капітал». Аналітичні рахунки на цьому рахунку можуть отримувати інформацію про стан статутного капіталу на основі внесків кожного акціонера, аналізувати прострочену заборгованість учасників за внески до статутного капіталу, або ділити прибуток підприємства. Якщо провести аналітичний облік відповідно до етапів формування статутного капіталу, а саме «Оголошений капітал», «Підписаний капітал» і «Оплачений капітал», ми зможемо відстежити процес формування статутного капіталу на цих етапах (оплачений капітал є джерелом придбання активів на початковому етапі діяльності акціонерного товариства). Реінвестовані дивіденди, активи, що підлягають дооцінці та безоплатно одержані активи є внесками, які доцільно облікувати як внески додаткового капіталу.

Умови для кожної операції чи контракту визначаються відповідно до умов договору.

Аналітичний облік резервного капіталу доцільно проводити за його видами, джерелами утворення та тим, як він використовується для покриття збитків підприємства, виплати дивідендів за привілейованими акціями та інших платежів. Аналітичний облік нерозподілених прибутків, також відомих як непокріті збитки, проводиться за джерелами отримання, напрямками використання та окремими акціонерами. Аналітичний облік вилученого

капіталу охоплює як прості, так і привілейовані акції, а також нерозміщені викуплених акцій і розміщені викуплені акції.

Аналітичний облік неоплаченого капіталу включає прострочену та непрострочену суму, кожного акціонера, тип акцій і тип підписки (закрита, відкрита, додаткова відкрита). Мета інвентаризації запасів власного капіталу полягає в тому, щоб гарантувати залишок внесків кожного акціонера, продемонструвати розмір окремих запасів резервного та додаткового капіталу та дати точну оцінку вартості часток акціонерів у статутному капіталі. Крім того, неоплачений капітал, або заборгованість акціонерів за внески до статутного капіталу, підлягає перевірці. Це означає, що рахунки бухгалтерського обліку неоплаченого капіталу та погашення повинні бути законними, правильними та своєчасними.

Інвентаризація вилученого капіталу передбачає перевірку законності викупу, продажу та анулювання акцій, а також правильності їх відображення в бухгалтерському обліку та звітності.

Рахунок 41 «Капітал у дооцінках» призначений для обліку та узагальнення інформації про дооцінку необоротних активів і фінансових інструментів. Ці активи повинні бути відображені у складі власного капіталу та розкриті у звіті про фінансові результати відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку. У разі уцінки та вибуття зазначених активів, зменшення їх корисності тощо залишок на цьому рахунку зменшується.

Компанії виділяють додатковий вкладений капітал і інші види капіталу, щоб скласти додатковий капітал. На підприємствах здебільшого немає додаткового вкладеного капіталу або він незначний.

Підвищення вартості емітованих акцій і перевищення їх номінальної вартості призводить до зростання додаткового капіталу акціонерних товариств.

Дооцінка основних засобів, незавершеного будівництва, нематеріальних активів і безоплатне отримання необоротних активів збільшує загальну суму додаткового капіталу. Зменшення іншого додаткового капіталу досягається шляхом оцінки зазначених необоротних активів, нарахування амортизації на них і їх вибуття, що є частиною додаткового капіталу.

Для обліку конкретного виду капіталу використовується рахунок 42 «Додатковий капітал», який складається з п'яти субрахунків, кожен з яких відповідає списку перерахованих видів додаткового капіталу.

Підприємства створюють резервний капітал відповідно до установчих документів і згідно з чинним законодавством. Його розвивають за рахунок прибутку. «Резервний капітал – це так зване запасне фінансове джерело, що створюється як гарантія безперебійної роботи підприємства і дотримання інтересів третіх осіб», — пояснює Морозова М.С. Автор зазначає, що наявність такого фінансового ресурсу дає компанії більшу впевненість у тому, що вона буде виконувати свої зобов'язання. Збільшення резервного капіталу збільшує кількість збитків, які можна буде компенсувати, і дає керівництву компанії більше можливостей для маневру під час подолання збитків. Утворення резервного капіталу може бути добровільним або обов'язковим. У першому випадку він створюється відповідно до законодавства України, а в другому — відповідно до облікової політики або установчих документів підприємства. На сьогодні єдиними особами, які повинні мати резервний капітал, є акціонерні товариства та підприємства з іноземними інвестиціями. Імовірність того, що підприємство понесе збитки через господарську діяльність, залежить від розміру резервного капіталу.

Резервний капітал використовується для покриття балансового збитку відповідно до принципу компенсації понесених збитків. Крім того, ці ресурси можуть бути використані для погашення боргів компанії під час її ліквідації, погашення облігацій і викуп акцій власної емісії.

На рахунку 43 «Резервний капітал» відображаються всі зміни резервного капіталу, які відбуваються під час операційної діяльності.

Таким чином, ми вважаємо за доцільне включити в робочий план рахунків підприємств (особливо щодо акціонерних товариств) субрахунки для синтетичного рахунку 43 «Резервний капітал», включаючи такі назви: 431 «Резервний капітал для покриття балансового збитку», 432 «Резервний капітал для сплати боргів підприємства при його ліквідації» та 433 «Інший резервний капітал».

Це означає, що статuti акціонерних товариств повинні містити відрахування, окрім встановлених загальних відсотків від прибутку для формування резервного капіталу, у формі запропонованих субрахунків.

У період заснування підприємств, а також після прийняття рішення про випуск акцій і оголошення передплати на них, весь зареєстрований капітал відображається в обліку як капітал, який ще не оплачений.

Підсумовуючи вищевикладене можна зазначити, що облікова політика акціонерного товариства щодо власного капіталу доцільно розглядати в частині складових власного капіталу, що його формують і в частині, що його зменшують.

В частині складових власного капіталу, що його формують доцільно розглядати в розрізі статутного капіталу (порядок формування та оцінки внесків, порядок вибуття активів і визначення розміру внеску, співвідношення з іншими видами капіталу); в розрізі додаткового капіталу (джерела формування, порядок відображення приросту майна за рахунок використання коштів прибутку як джерела фінансування, порядок використання капіталу утвореного внаслідок переоцінки майна, порядок використання інших видів додаткового капіталу, емісійний дохід); в розрізі резервного капіталу (порядок створення, джерела формування, розрахунок щорічних відрахувань, порядок використання); в розрізі нерозподілених прибутків (джерела формування, напрями розподілу в т. ч. на виплату дивідендів, порядок розподілу та використання прибутку при ліквідації, реорганізації).

В частині складових, що зменшують власний капітал доцільно розглядати в розрізі неоплаченого капіталу (порядок відображення внесків акціонерів до статутного капіталу, порядок відображення зобов'язань акціонерів з оплати вартості акцій); в розрізі вилученого капіталу (розміщення акцій на етапі емісії, викуп акцій власної емісії, продаж та перепродаж викуплених акцій власної емісії, анулювання акцій власної емісії), в розрізі непокритих збитків (порядок та джерела списання), в розрізі прибутків, використаних у звітному періоді (напрями та порядок використання).

2.2. Документування господарських операцій з обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна»

Інформаційна функція бухгалтерського обліку є основною. Таким чином, бухгалтерський облік є мовою бізнесу, яку повинні розуміти не тільки бухгалтери, але й ті, хто використовує його дані. Бухгалтерський облік ґрунтується на документуванні, яке надає інформацію і, як наслідок, набуває все більшого значення в процесах прийняття рішень.

Облік власного капіталу залежить від документації та процедур. Основою для обліку господарських операцій із складовими капіталами є первинні документи, які описують, що відбувалося. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку та Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» регулюють процедуру документування господарських операцій. Під час операції перші документи повинні бути складені, а якщо це неможливо, то відразу після її завершення.

Облік власного капіталу починається з документування активів і операцій, які повинні бути відображені в системі обліку акціонерного товариства.

Для облікового відображення операцій з власним капіталом дві групи документів розглядаються залежно від того, як вони впливають на склад активів і пасивів компанії. Перша група включає операції, які змінюють склад власного капіталу та активів акціонерного товариства (акти приймання-передачі майна, накладні, рахунки, чеки, акти передачі матеріалів, пр ибуткові касові ордери, виписки банку та бухгалтерські довідки). Друга включає операції, які змінюють склад власного капіталу та зобов'язань (протоколи рішень зборів акціонерів, розпорядження та накази, засновницький опис майна, довідки бухгалтерії).

Законодавство, зразки підписів осіб, які мають право ставити підпис на документах, а також затверджені форми первинних документів з обліку власного капіталу, які використовуються в акціонерному товаристві, повинні забезпечити бухгалтера з обліку власного капіталу. Крім того, оскільки

більшість операцій з обліку власного капіталу не мають розроблених і затверджених форм первинних документів, облік цих операцій обмежується використанням первинних документів, розроблених підприємством самостійно.

Формуванням за правильним та використанням власного капіталу у підприємстві важливим засобом контролю є безперервна реєстрація в документах даних про всі господарські операції. Важливим засобом контролю за правильним формуванням та використанням власного капіталу підприємства є суцільна й безперервна реєстрація в документах даних про всі господарські операції. Це відбувається з допомогою принципу превалювання сутності над формою, який передбачає, що господарські операції, пов'язані з формуванням, змінами та використанням власного капіталу, обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.

Кожне підприємство створює та використовує власний капітал: спочатку він створює статутний капітал; потім він використовується для визначення фінансового результату, розподілу прибутку, створення резервного та додаткового капіталу тощо.

Випуск простих акцій і привілейованих акцій складають статутний капітал акціонерного товариства. Збільшення статутного капіталу може бути досягнуто шляхом збільшення вартості акцій, які вже мають номінальну вартість, або шляхом індексації основних засобів. Таким чином, для відображення в документах необхідні відповідні рішення акціонерів і реєстрація змін до статутного капіталу. Документи, що є основою для відображення змін на рахунках власного капіталу підприємства наведені в табл. 2.1.

Дані табл. 2.1 свідчать, що зміни власного капіталу зазвичай здійснюються через установчі документи. Це включає в себе оголошення статутного капіталу, випуск акцій, вхід чи вихід учасника підприємства, ліквідацію підприємства, анулювання чи викуп акцій, тощо.

Учасники підприємства мають право на внесок у формування статутного капіталу як у вигляді майна (акт приймання-передачі та оцінки, накладна), так і у вигляді грошових внесків (ПКО, виписка банку, чек).

Таблиця 2.1 - Документи обліку власного капіталу

Код рахунку	Назва рахунку	Первинні документи
40	Зареєстрований капітал	Статут, акт приймання-передачі та оцінки, накладна, ПКО, ВКО, рішення власників, розрахунок бухгалтерії, рішення ліквідаційної комісії, реєстрація рішення у державному реєстрі
41	Пайовий капітал	Статут, довідки бухгалтерії, видаткові та прибуткові касові ордери, протоколи зборів акціонерів (засновників), установчі договори, накладні, акти оприбуткування, накази
42	Додатковий капітал	Акти приймання-передачі основних засобів, довідки, бухгалтерії, накладні, виписки банку, накази, установчі договори, протоколи зборів акціонерів та учасників, акти переоцінок необоротних активів
43	Резервний капітал	Довідок бухгалтерії, виписки банку, накази, установчі договори, рішення зборів учасників
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	Статут, розрахунок, довідка бухгалтерії, рішення власників, протоколи зборів акціонерів, накази
45	Вилучений капітал	Реєстр акціонерів, видаткові та прибуткові касові ордери, платіжні доручення, виписки банку, довідки бухгалтерії
46	Неоплачений капітал	Статут, довідки бухгалтерії, видаткові та прибуткові касові ордери, протоколи зборів акціонерів (засновників), установчі договори, накладні, акти оприбуткування, накази

У процесі діяльності підприємства також створюються різні фонди та резерви. Ці фонди створюються за рахунок прибутку підприємства, який відображається в звітах бухгалтерії та розрахунках, а також за рахунок безкоштовно отриманих основних засобів, таких як матеріали та інші внески. Ці процеси документуються накладними, актами оприбуткування, актами приймання-передачі, довідками бухгалтерії та іншими документами.

На балансі стаття «зареєстрований капітал» має показувати загальну вартість активів, які є внеском засновника або власника до капіталу підприємства, який зафіксований в установчих документах. У цій статті відображаються фактичні внески власників підприємств, для яких не передбачено фіксованого статутного капіталу. Таким чином, статутний капітал є сумою вкладів учасників у майно підприємства. Засновницький опис майна є основним документом, який підтверджує внески засновників до статутного капіталу підприємства.

Опис майна нотаріально завіряється перед наданням документів до органів реєстрації. Засновники вносять гроші на тимчасовий рахунок у банку.

Якщо раніше випущені акції реалізовані за вартістю не нижчою від номінальної, випуску нових акцій дозволяє збільшити загальну суму статутного капіталу. Для випуску акцій необхідно подати документи, наведені в таблиці 2.2, до реєстраційного органу.

Таблиця 2.2 - Документальне оформлення випуску акцій

№ з/п	Назва документу та інформація, що міститься в документі
1	Заява стандарту У ньому зазначено назву та тип компанії, код ЄДРПОУ, юридичну адресу, місцезнаходження, номер телефону та факсу, розмір статутного капіталу, загальну номінальну вартість випуску акцій, кількість акцій різних типів, поточний рахунок і номінальну вартість акцій.
2	Рішення про випуск акцій, оформлене протоколом згідно з вимогами Фірмова назва емітента та його місцезнаходження; розмір статутного капіталу; мета і предмет діяльності емітента; посадові особи; найменування контролюючого органу (аудиторської фірми); дані про розміщення цінних паперів, випущених в обіг раніше; мета випуску акцій; визначення категорії акцій (прості чи привілейовані); загальна сума емісії; номінальна вартість акцій; кількість учасників голосування при прийнятті рішення про емісію; порядок виплати дивідендів; термін і порядок розподілу акцій між засновниками та їх оплати; черговість випуску акцій; умови розпорядження акціями; права власників привілейованих акцій; переважне право на придбання акцій нової емісії; інша інформація. Оформлене протоколом рішення повинно бути завірене підписами і печаткою емітента.
3	Нотаріально завірена копія статуту емітента або зміни до статуту, пов'язані зі збільшенням статутного капіталу (кількості акцій або номінальної вартості)
4	Зразок бланка сертифіката акцій, оформленого згідно з вимогами чинного законодавства (у документальній формі випуску).
5	Довідка про фінансовий стан емітента, завірена підписами та печатками емітента та аудитора, баланс (ф. №1), аудиторський висновок станом на перше число поточного кварталу, коли подаються документи для реєстрації випуску акцій.
6	Копія свідоцтва про реєстрацію попередніх випусків акцій (у випадку додаткової емісії)
7	Копію свідоцтва про державну реєстрацію АТ.

Після реєстрації виписки емітент отримує свідоцтво, яке служить основою для друку бланків сертифікатів акцій.

Погашення частки засновника може бути у вигляді коштів, прав на використання землі, води та інших природних ресурсів, матеріальних цінностей тощо.

Акти приймання-передачі товарно-матеріальних цінностей, акт внутрішнього переміщення основних засобів і акт приймання-передачі грошей є документальним підтвердженням здійснених операцій. Засновники вносять гроші на тимчасовий рахунок у банку.

Акти приймання-передачі основних засобів містять дату надходження, кореспондуючі рахунки, первісну вартість активів, норми амортизаційних відрахувань та коротку характеристику об'єкта.

Основними засобами для підтвердження вартості товарно-матеріальних цінностей є акт оцінки, який складають засновники або суб'єкти оцінної діяльності. В акті зазначається особа, яка внесла майно, а також його вартість.

Статутний капітал підприємства, який викупується самим підприємством, визначається як сума майна за залишковою вартістю (первісною, відновлювальною за мінусом зносу), наявної готівки, грошей на рахунках у банках і дебіторської заборгованості за мінусом кредиторської. Розрахунок статутного капіталу підприємства, яке перетворюється на акціонерне товариство, проводиться так само. Таким чином, якщо товариство закритого типу (приватне) або товариство відкритого типу (публічне), на суму статутного капіталу випускаються акції, які розподіляються між співробітниками. Якщо товариство відкритого типу (публічне), акції можуть бути реалізовані будь-яким бажаним.

Крім того, акціонерне товариство має право викупити акції, які були оплачені акціонером, для того, щоб їх можна було перепродати, або анулювати. При цьому слід враховувати, що такий бізнес потребує схвалення зборів акціонерів. Документальне оформлення викупу акцій буде змінюватися залежно від того, чи здійснюється він за готівкою чи безготівковими коштами. Викуп за готівкою вимагатиме видаткового касового ордера, а викуп за безготівковими коштами вимагатиме банківської виписки.

Будуть складені бухгалтерські довідки після перепродажу та анулювання акцій. При цьому вважаємо за доцільним, щоб акціонерні товариства створили первинний документ, який враховуватиме результати анулювання або перепродажу акцій, який буде містити інформацію про кількість акцій, їхню номінальну вартість, вартість викупу та вартість перепродажу, а також відображати ці операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Коли справа доходить до оформлення операцій з формування прибутку, в Україні підприємства використовують довідки та розрахунки бухгалтерії, які описують лише факт отримання прибутку. Немає жодного спеціального документа, який міг би повністю відобразити всі етапи формування та використання прибутку.

Таким чином, будь-які операції з власним капіталом повинні бути максимально задокументовані в первинних документах. Це пов'язано з тим, що первинні документи, реєстри обліку та відповідні форми звітності служать основою для розгляду судових спорів і погашення заборгованості.

Для оформлення документального оформлення виходу учасника з акціонерного товариства доцільно звернути увагу на такі дані, як розрахунок належного майна учасника, з якого забирається частка учасника або частка учасника, яка належить учаснику та виплачується за рахунок резервного капіталу або нерозподіленого прибутку, якщо він існує.

Підприємство може збанкрутувати через різні економічні зміни та фінансові проблеми. У результаті це може призвести до ліквідації підприємства. Документи, необхідні для ліквідації підприємства, включають статут, протоколи зборів акціонерів (засновників), якщо компанія є акціонерним товариством, установчі договори, накази, довідки бухгалтерії та інші бухгалтерські документи.

Під час складання первинних документів важливо стежити за їх правильним оформленням, заповнюючи всі реквізити, які містяться в первинному документі. Графік документообігу затверджується з метою упорядкування потоку первинних документів на підприємстві. Це полегшує облікову роботу на кожній ділянці обліку.

На підприємстві наказом керівника затверджується графік документообігу з метою сприяння ефективної організації облікової роботи та здійснення контролю за бухгалтерським обліком. Інформація, яка міститься в первинних документах служить джерелом інформації для оцінки ефективності використання капіталу та його складових.

2.3. Синтетичний і аналітичний облік власного капіталу в ПРАТ «ВФ Україна» та його удосконалення

Створення власного капіталу має певні особливості, які визначаються організаційно-правовою формою бізнесу підприємства відповідно до законодавства України.

Для заснування акціонерного товариства засновники проводять установчі збори, емісії акцій і державну реєстрацію. Акціонерні товариства утворюють статутний капітал, який поділяється на номінальну вартість акцій. Засновники акціонерного товариства можуть мати всі акції компанії.

Основною частиною власного капіталу є статутний капітал, який створюється учасниками або засновниками. Облік статутного капіталу починається з моменту реєстрації підприємства в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України та закінчується в день вибуття підприємства з реєстру, банкрутства, реорганізації тощо.

Наглядова рада або рада директорів товариства зобов'язана протягом трьох місяців з дати затвердження останньої річної фінансової звітності підготувати та провести загальні збори, якщо чисті акції акціонерного товариства становлять менше п'ятдесяти відсотків зареєстрованого статутного капіталу або знизилися більш як на п'ятдесят відсотків порівняно з тим самим показником станом на кінець попереднього року.

Всі члени наглядової ради або ради директорів, які обіймали відповідні посади в період невиконання передбаченого абзацом першим цієї частини обов'язку, несуть субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями товариства, якщо акціонерне товариство буде визнано банкрутом до закінчення трирічного строку з дня зниження вартості чистих активів.

Згідно з чинним законодавством, статутний капітал акціонерного товариства не може перевищувати 200 розмірів мінімальної заробітної плати, виходячи з мінімальної заробітної плати, яка діє на день реєстрації

акціонерного товариства. Відображення в обліку зареєстрованого статутного капіталу в акціонерних товариствах наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Кореспонденція рахунків з обліку зареєстрованого статутного капіталу в акціонерних товариствах

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Зафіксована в установчих документах сума статутного капітал після державної реєстрації	46	401
2	Збільшено статутний капітал за рахунок реінвестиції належних до сплати дивідендів	671	401
3	Зменшена сума статутного капіталу у зв'язку з анулюванням раніше викуплених акцій	401	45
4	Викуплено власні акції підприємством у своїх акціонерів: — по номіналу — на суму перевищення номінальної вартості над ціною викупу — на суму перевищення ціни викупу над номінальною вартістю	45, 45, 952	30, 733, 45
5	Відображено емісійний дохід отриманий при реалізації акцій по вартості вище номінальної	30, 31	421
6	Анульовано частину викуплених власних акцій	401	45
7	Списано емісійний дохід по анульованих акціях	421	451

В банк засновники вносять кошти на тимчасовий рахунок. Збільшення суми статутного капіталу здійснюється шляхом випуску акцій, тільки якщо перед цим випущені акції реалізовані за вартістю не нижчою від номінальної. Задля збільшення власного капіталу акціонерне товариство використовує боргові інструменти, такі як облігації або привілейовані акції, їх варіант полягає у їх конвертації в звичайні акції. Також акціонери добровільно вносять додаткові вклади у власний капітал компанії, що призводить до збільшення загальної суми капіталу.

У більшості випадків збільшення власного капіталу в акціонерних товариствах зараховується на рахунки власного капіталу в бухгалтерському обліку компанії. У обліковій політиці акціонерного товариства можуть бути детально описані процедури та стандарти бухгалтерського обліку, які застосовуються в кожній країні.

Збільшення капіталу за рахунок додаткових внесків В бухгалтерському обліку дебет рахунку 46 «Неоплачений капітал» і кредит рахунку 40 «Статутний капітал» відповідають за відображення збільшення статутного капіталу.

Підприємства збирають інформацію про зміни у складі неоплаченого капіталу на рахунку 46 «Неоплачений капітал». Заборгованість засновників або учасників компанії за внесками до статутного капіталу відображається на дебеті цього рахунку, а погашення заборгованості відображається на кредиті.

Основні зміни, які можуть призвести до збільшення та зменшення неоплаченого капіталу наведено на рис. 2.1.

Рисунок 2.1 - Зміни у складі неоплаченого капіталу

Відображення в обліку збільшення статутного капіталу в акціонерних товариствах за рахунок додаткових внесків наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 - Кореспонденція рахунків щодо збільшення статутного капіталу за рахунок додаткових внесків.

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Фактичне отримання активів учасниками та засновниками відкритого акціонерного товариства після реєстрації інформації про його випуск	10, 12, 14, 20, 30, 31, 35	425
2	Відображені зміни в статутному капіталі на дату внесення змін у засновницькі документи	46	40
3	Списання сум, отриманих за підпискою, на зменшення неоплаченого капіталу	425	46
4	Погашення заборгованості акціонерів за підпискою	31	46
5	Сума перевищення ціни придбання акцій над їх номінальною вартістю	421	46

У випадку, якщо підписка на акції додаткової емісії відбувається до державної реєстрації змін до статуту, внески учасників при підписці повинні

бути відображені по кредиту субрахунку 425 «Інший додатковий капітал». Відображення дебету здійснюватиметься за відповідним активом, оскільки внески учасників можуть включати будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, цінні папери, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинки, споруди, обладнання та інші майнові права, включаючи інтелектуальну власність, а також грошові кошти.

В акціонерних товариствах може бути передбачено згідно статуту виплати дивідендів за привілейованими та простими акціями.

Нарахування і виплати дивідендів на акції привілейовані згідно чинного законодавства виплачують обов'язково у розмірі відповідно до статуту підприємства за рахунок прибутку, а за умови недостатності прибутку - за рахунок резервного капіталу або спеціального фонду. Щодо розміру і сплати дивідендів за простими акціями рішення приймається зборами акціонерів. При нарахуванні дивідендів контрольними вважаються такі дати: 1) дата прийняття рішення про сплату дивідендів (Дебет 443 Кредит 671); дата не раніше ніж через 10 робочих днів після прийняття рішення про сплату дивідендів (коли складають перелік осіб які мають право на отримання дивідендів за привілейованими акціями – протягом місяця після закінчення звітного року) – в обліку не відображають, проте треба враховувати, що після цієї дати акціонер якій попав до цього списку буде отримувати дивіденди навіть при умові продажу своїх акцій; дата виплати дивідендів – не пізніше ніж через 6 місяців після закінчення звітного року (ПАТ здійснює виплату дивідендів через депозитарну систему України (Дебет 671 Кредит 311).

Виплата дивідендів в Україні здійснюється грошовими коштами. При цьому в зарубіжних країнах існує також практика виплати дивідендів акціями, майном, іншими видами цінних паперів.

Треба пам'ятати, що нараховані дивіденди згідно чинного законодавства України підлягають оподаткуванню на яке впливає суб'єкт отримання дивідендів – фізична чи юридична особа. Податки сплачуються до виплати або одночасно з виплатою дивідендів. Із нарахованих дивідендів фізичним особам утримуються і сплачуються такі види податків як військовий збір у розмірі

1,5% та ПДФО за такими ставками: 18% - з дивідендів за привілейованими акціями; 9% - підприємствами які не є платниками податку на прибуток (платниками єдиного податку), нерезидентами, інститутами спільного інвестування; 5% - для простих корпоративних прав при умові виплати дивідендів платником податку на прибуток на загальних підставах. Фізичні особи отримують дивіденди за мінусом утриманих податків ПДФО та ВЗ.

Оподаткування дивідендів юридичним особам в законодавчому полі мало певні зміни. Так, раніше коли здійснювались виплати дивідендів згідно чинного законодавства висувалася вимога щодо здійснення сплати авансового внеску з податку на прибуток від суми нарахованих дивідендів за ставкою податку на прибуток який не призводив до подвійного оподаткування оскільки підлягав зарахуванню в рахунок зменшення нарахованого податку на прибуток. В останні роки сплата авансового внеску податку на прибуток як правило не здійснюється, проте є виключення коли авансові внески сплачуються, а саме: 1) з усієї суми дивідендів за наявності грошового зобов'язання з податку на прибуток за звітний рік яке не є погашеним; 2) за наявності перевищення суми дивідендів над сумою прибутку. Сума дивідендів, яка виплачується юридичним особам не зменшується суму авансового внеску. Порядок відображення в обліку дивідендів юридичним і фізичним особам наведена в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 - Кореспонденція рахунків з обліку нарахованих дивідендів юридичним і фізичним особам

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
Юридичним особам				
1	Нараховано дивіденди	443	671	100 000
2	Перераховано до бюджету авансовий внесок податку на прибуток			
	а) при умові непогашення зобов’язання податку на прибуток	641/PF	311	18 000
	б) при умові нарахування на різницю між сумою дивідендів та сумою прибутку (прибуток до оподаткування = 90000)	641/PF	311	1 800
3	З поточного рахунку в банку в національній валюті виплачено дивіденди	671	311	100 00

Фізичним особам				
1	Нараховано дивіденди	443	671	100 000
2	Утримано ПДФО 5%	671	641/ПДФО	5 000
3	Утримано військовий збір 1,5%	671	642	1 500
4	З поточного рахунку в банку в національній валюті перераховано в бюджет ПДФО	641/ПДФО	311	5 000
5.	З поточного рахунку в банку в національній валюті перераховано в бюджет військовий збір	642	311	1 500
3	З поточного рахунку в банку в національній валюті виплачено дивіденди	671	641	93 500

Збільшення статутного капіталу може здійснюватися завдяки реінвестуванню дивідендів. Лише компанії, які отримують прибуток від своєї діяльності, мають право збільшувати статутний капітал за рахунок реінвестування дивідендів. Підприємство повинно спочатку нарахувати дивіденди та подати на них.

Відображення в обліку збільшення статутного капіталу за рахунок реінвестування доходів наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 - Кореспонденція рахунків щодо збільшення статутного капіталу за рахунок реінвестування доходів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Нарахування фіксованих дивідендів за привілейованими акціями, за рахунок нерозподіленого прибутку	441	443
2	Нарахування дивідендів за акціонерами на початок виплати (за реєстром власників акцій)	443	671
3	Нарахування авансового внеску	671	641
4	Сума перевищення ціни придбання акцій над їх номінальною вартістю	46	40
5	Списання сум нарахованих дивідендів на зменшення заборгованості акціонерів з формування власного капіталу товариства	671	46

Зменшення власності акціонерних товариств може відбуватися за різними сценаріями, залежно від потреб компанії та законів.

Щоб зменшити власний капітал, акціонерне товариство може виплачувати дивіденди акціонерам. Дивіденди можуть бути виплачені з нерозподіленого прибутку або з інших джерел, передбачених законодавством.

Акціонерне товариство може вирішити зменшити свій статутний капітал шляхом зменшення вартості акцій або кількості акцій. Це може статися шляхом розподілу затвердженого капіталу, зняття власних акцій або інших законних

методів. Також можуть вирішити анулювати частину своїх акцій, що призведе до зменшення власного капіталу.

Компанія може зменшити власний капітал, придбаючи власні акції. Це може бути зроблено на відкритому ринку або шляхом викупу акцій у власників відповідно до вимог законодавства.

Зменшення власного капіталу в акціонерних товариствах відображається змінами на рахунках власного капіталу в бухгалтерському обліку компанії. При цьому необхідно враховувати законодавство, облікові правила та стандарти бухгалтерського обліку акціонерного товариства. Кожна компанія має різні стандарти та процедури. Відображення в обліку зменшення статутного капіталу в акціонерному товаристві наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 - Кореспонденція рахунків щодо зменшення статутного капіталу

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Викуп акцій (часток)	45	30
2	Перепродаж викуплених акцій (часток). - фактична собівартість викуплених акцій (часток) дорівнює вартості пе-репродажу. - вартість перепродажу більша, ніж фактична собівартість. - вартість перепродажу менша, ніж фактична собівартість акцій. - фактична собівартість викуплених акцій (часток) перевищує вартість їх повторного розміщення та сума такого перевищення більша за наявний кредитовий залишок на рахунку 421.	30, 31 (рахунків обліку активів) 421 443	45 421 422 45
3	Анулювання викуплених акцій (часток). - вплив анулювання викуплених акцій (часток) на різні види власного капіталу залежно від різниці між собівартістю викуплених акцій (часток) та їх номінальною вартістю. - фактична собівартість викуплених акцій вища за номінал. - фактична собівартість нижча за номінал. - фактична собівартість викуплених акцій перевищує їх номінальну вартість і сума такого перевищення більша кредитового залишку на субрахунку 421, сума такого перевищення списується за рахунок нерозподіленого прибутку.	40 421 45 44	45 45 421 45

1	2	3	4
4	Вилучення частки капіталу. - Сума частки в капіталі підприємства, щодо якої прийнято рішення про вилучення. - У разі виходу учасника із товариства. - Водночас якщо виходить учасник, який не повністю сплатив свою частку, анульована сума його заборгованості перед товариством. - Нарахована частина прибутку учаснику, який виходить.	45 40 40 441	672 672 46 672
5	Зменшення номінальної вартості акцій. - Сума зменшення номінальної вартості акцій, якщо зменшується сума статутного капіталу. - У випадку знецінення акцій збиткового підприємства їх сумарна вартість при-водиться відповідно до вартості чистих активів.	40 40	672 442

Крім випадків, передбачених законодавством, збільшення статутного капіталу можливе лише після того, як учасники повністю внесуть свої вклади (оплата акцій). Підставою, щоб збільшити статутний капітал для акціонерних товариств є збільшення номінальної вартості акцій; збільшення кількості акцій, емісії яких вони проводять.

Рішення про зменшення статутного капіталу товариства має бути схвалено всіма його учасниками, і немає заперечень від кредиторів підприємства, а також оприлюднено в пресі.

Зменшення статутного капіталу в акціонерних товариствах може відбуватися через такі обставини: вартість чистих активів менша за статутний капітал у кінці другого і кожного наступного фінансового року; і товариство не може реалізувати свої акції протягом року після їх викупу.

Актуальним є питання щодо ведення обліку в розрізі таких напрямків як оголошений, підписаний та неоплачений капітал з метою створення можливостей контролю за процесом формування статутного капіталу за етапами, зокрема оголошення, підписка та оплата простих і привілейованих акцій). З точки зору формування майна акціонерного товариства саме оплачений капітал є джерелом придбання активів, безоплатно одержаних.

2.4. Розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності ПРАТ «ВФ Україна»

Організація обліку власного капіталу завершується складанням фінансової звітності. Успішність цього етапу залежить від того, наскільки добре були організовані перші два етапи — документальне оформлення та організація синтетичного та аналітичного обліку.

Вимоги до розкриття інформації про власний капітал залежать від організаційної форми підприємства, розміру та виду діяльності, а також від того, чи використовується бухгалтерський облік відповідно до міжнародних чи національних стандартів тощо. Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», підприємства, за винятком бюджетних установ, можуть бути класифіковані як великі, малі, середні або мікропідприємства. Зважаючи на це, у звітах господарюючих суб'єктів різні підходи до представлення інформації про власний капітал.

Усі наявні форми фінансової звітності містять інформацію про складові власного капіталу з різним ступенем деталізації. Насправді підприємства, які складають звичайну (повну) фінансову звітність, її представляють у таких формах: форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан), форма №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), форма №4 «Звіт про власний капітал» та форма №5 «Примітки до фінансової звітності».

Баланс є основним джерелом інформації про фінансово-майновий стан компанії. Він містить дані про господарські засоби за їхнім складом, розміщенням та джерелами формування на певну дату. І розділ пасиву балансу показує власний капітал компанії. У них переносяться залишки рахунків 40–46 під час заповнення статей балансу. На нашу думку, рядок 1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» дуже важливий для користувачів інформації, оскільки він показує результати роботи компанії.

У розділі I пасиву балансу за статтею «Статутний капітал» містяться дані щодо статутного капіталу компанії. У цій статті наводиться сума, яка

відповідає розміру статутного фонду, затвердженого в установчих документах, незалежно від того, чи внесені внески до статутного фонду. У випадку, якщо частки до статутного фонду не були внесені або не повністю внесені, це буде відображено у статті «Неоплачений капітал». При розрахунку загального власного капіталу суми неоплаченого капіталу наводиться в дужках і віднімається.

Щойно вартість реалізації акцій перевищує їх емісійний дохід, необхідно зазначити у статті «Додатково вкладений капітал».

Якщо внески учасників за додатковою підпискою вже здійснені, а зміни до статуту, пов'язані зі збільшенням статутного капіталу, не зареєстровані в органах державної реєстрації на дату складання балансу, додаткові внески будуть відображені у статті «Інший додатковий капітал».

Відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зміни у складі статутного капіталу підприємства протягом звітного періоду відображаються також у річному звіті про власний капітал за формою №4.

Розділ «Внески учасників» містить інформацію про збільшення статутного капіталу підприємства та зміни неоплаченого капіталу, пов'язані зі збільшенням або зменшенням дебіторської заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу підприємства. Відповідні графи включають графу 3 «Статутний капітал» (за даними рахунку 40 «Статутний капітал»), графу 5 «Додатковий вкладений капітал» (за даними рахунку 421 «Емісійний дохід»). Графік 9 містить суми в дужках, які використовуються для визначення підсумку власного капіталу. Як наслідок, загальна сума статутного капіталу, визначена в установчих документах, відображається у графі 3 «Статутний капітал», а частина статутного капіталу, яка ще не була внесена учасниками, відображається у графі 9 «Неоплачений капітал».

Звіт про власний капітал містить результати роботи підприємства протягом звітного періоду. Він складається з балансу та звіту про фінансові результати, які враховують відповідні дані облікових регістрів. Якщо операції, які змінили склад власного капіталу, відображені правильно, балансовий

залишок на кінець року відповідатиме тому, який представлений у звіті про власний капітал. Зміни в обліковій політиці підприємства, а також корегування помилок, які могли бути допущені під час складання фінансової звітності минулого року, можуть вплинути на розмір власного капіталу. Це також може вплинути на розмір нерозподіленого прибутку або непокритого збитку

Звіт про фінансові результати містить інформування про власний капітал у другому розділі «Сукупний дохід». Сукупний дохід, згідно з п.3 р. І НП(С)БО 1, визначається як зміни у власному капіталі протягом звітного періоду, які виникають внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу, пов'язаних із операціями з власниками). Розділ 2 Звіту про фінансові результати містить рядки, які використовують залишки рахунків 41,42.

Звіт про власний капітал дає найбільше інформації про наявність і зміни власного капіталу. Одним із фінансових звітів є звіт про власний капітал, який показує, як змінювався власний капітал акціонерного товариства протягом певного періоду. Цей звіт показує, як змінюється власний капітал і дозволяє відстежувати зміни. Звіт про власний капітал містить такі дані:

1. Початковий баланс власного капіталу показує стан власного капіталу, який був на початку звітного періоду.
2. Зміни в статутному капіталі: включають зміни в авторизованому капіталі та статутному капіталі, такі як випуск нових акцій або зміни в статуті.
3. Зміни в додатковому капіталі: Зміни в додатковому капіталі можуть включати збільшення або зменшення через емісії або погашення акцій.
4. Прибуток (збиток): показується частина прибутку або збитку, яка була призначена для розподілу або залишилася нерозподіленою.
5. Резерви: це показує зміни в резервному капіталі, який можна виділити для ризиків, розвитку або інших цілей.
6. Дивіденди: кількість дивідендів, які виплачуються акціонерам.
7. Інші зміни: включають будь-які додаткові зміни, які впливають на власний капітал, як-от переоцінка активів або зміни в курсі валюти.
8. Кінцевий баланс власного капіталу показує стан власного капіталу на момент закінчення звітного періоду.

Звіт про власний капітал є частиною інших фінансових звітів, таких як баланс і звіт про фінансовий стан, і допомагає аналізувати рух капіталу, зміни в структурі капіталу та ефективність його використання.

Примітки до річної фінансової звітності також містять необхідні дані про складові власного капіталу. Крім зареєстрованого (пайового) капіталу, кожне підприємство розкриває в них деталі використання кожного компонента власного капіталу.

Особливістю фінансової звітності акціонерних товариств є визначення показників прибутковості акцій в розділі IV форми 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)". Чистий прибуток на акцію визначається за формулою:

Прибуток на акцію дорівнює = (чистий прибуток – частина прибутку, яка сплачена як дивіденди за привілейованими акціями) / середньозважена кількість акцій в обігу.

У разі відсутності змін у кількості акцій протягом року чистий прибуток на акцію буде дорівнювати середньорічній кількості простих акцій в обігу, тобто їх кількості в обігу. За наявності додаткової емісії, викупу, перепродажу, анулювання акцій їх середньозважена кількість визначається як сума середньозваженої кількості за кожний період до чергової зміни кількості акцій: кількість акцій у відповідному періоді множать на часовий зважений коефіцієнт, який розраховують діленням кількості днів у періоді на кількість днів у році. Такий прибуток на акцію називають базисним прибутком на акцію. За наявності у підприємства розбавляючих потенційних простих (звичайних) акцій визначається розведений прибуток на акцію з урахуванням їхнього впливу.

Потенційні прості акції – це фінансові інструменти або інші контракти, які можуть надавати їхнім власникам право на прості акції, а саме:

- фінансові інструменти (у т. ч., привілейовані акції), які можуть бути конвертовані в прості акції (зазначимо, що у нас в країні таку конвертацію не передбачено);
- варанти та опціони;

- заохочувальні програми підприємства, які дають змогу працівникам отримати як частину винагороди прості акції;
- акції, які будуть випущені для задоволення певних умов контракту, зокрема, придбання активів.

Потенційні прості акції є розбавляючими за умови, що їх конвертація в прості акції призведе до зменшення чистого прибутку на акцію; якщо результатом конвертації є збільшення прибутку на акцію або зменшення збитку, такі акції є антирозбавляючими і їхній вплив не враховується при визначенні розбавленого прибутку на акцію.

Для визначення розбавленого прибутку на акцію чистий прибуток, що припадає на прості акції, коригується на суму доходів і витрат, пов'язаних з розбавляючими потенційними простими акціями.

Фінансова звітність компанії, яка підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), які були випущені Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), а також відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо підготовки та подання фінансової звітності підприємств. Отже, ця окрема фінансова звітність відрізняється від консолідованої фінансової звітності, яку також готує Компанія. У консолідованій фінансовій звітності активи, зобов'язання, прибутки та витрати Компанії та її дочірні підприємства об'єднуються з аналогічними статтями їхніх дочірніх підприємств. Інвестиції в дочірні підприємства обліковуються за методом участі у капіталі в цій окремій фінансовій звітності.

Для управління капіталом компанії капітал включає акціонерний капітал, єврооблігації та інші види власного капіталу, які належать власникам компанії. Основною метою управління капіталом компанії є максимізація акціонерної вартості та підтримання найкращої структури капіталу, щоб зменшити вартість. Управління капіталом Компанії націлене на досягнення цієї загальної мети шляхом дотримання фінансових кovenantів за кредитами та позиковими коштами, що визначають вимоги до структури капіталу.

Компанія контролює свою структуру капіталу та коригує її відповідно до змін економічних обставин і вимог фінансових ковенантів. Компанія відстежує співвідношення власних і позикових коштів. За допомогою боргових ковенантів це співвідношення дорівнює співвідношенню чистого боргу Групи до показника EBITDA, де чистий борг дорівнює сумі позикових коштів і орендних зобов'язань групи за вирахуванням грошових коштів. На 31 грудня 2023 року загальне співвідношення власних і позикових коштів становило 0,9, тоді як на 31 грудня 2022 року воно становило 1,1, при ковенанті максимального співвідношення в розмірі 2,75.

ВИСНОВКИ

Вкрай важливо дослідити проблеми, пов'язані з формуванням власного капіталу в системі бухгалтерського обліку, а також запропонувати ідеї щодо їх удосконалення.

Наступні висновки були отримані після проведення дослідження теоретичних положень і поточної практики створення системи обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ УКРАЇНА».

1. З 1 січня 2023 року набув чинності Закон №2456 згідно з яким: 1) поняття «корпоративних прав і відносин» регламентує Цивільний кодекс України; 2) вводяться нові терміни такі як виконавчий член ради директорів, невиконавчий член ради директорів; 3) збільшено граничний відсоток порогової вартості акцій, тобто гранична вартість акцій з 95 піднялась до 100; 4) мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства склав 200 розмірів мінімальної заробітної плати. Отже, враховуючи нові поняття, зміну структури управління акціонерним товариством, розмір мінімального розміру статутного капіталу держава створила всі сприятливі умови для функціонування бізнесу, незважаючи на дію військового стану в Україні.

2. Облікова політика акціонерного товариства щодо власного капіталу доцільно розглядати в частині складових власного капіталу, що його формують і в частині, що його зменшують. В частині складових власного капіталу, що його формують доцільно розглядати в розрізі статутного капіталу (порядок формування та оцінки внесків, порядок вибуття активів і визначення розміру внеску, співвідношення з іншими видами капіталу); в розрізі додаткового капіталу (джерела формування, порядок відображення приросту майна за рахунок використання коштів прибутку як джерела фінансування, порядок використання капіталу утвореного внаслідок переоцінки майна, порядок використання інших видів додаткового капіталу, емісійний дохід); в розрізі резервного капіталу (порядок створення, джерела формування, розрахунок щорічних відрахувань, порядок використання); в розрізі нерозподілених

прибутків (джерела формування, напрями розподілу в т. ч. на виплату дивідендів, порядок розподілу та використання прибутку при ліквідації, реорганізації). В частині складових, що зменшують власний капітал доцільно розглядати в розрізі неоплаченого капіталу (порядок відображення внесків акціонерів до статутного капіталу, порядок відображення зобов'язань акціонерів з оплати вартості акцій); в розрізі вилученого капіталу (розміщення акцій на етапі емісії, викуп акцій власної емісії, продаж та перепродаж викуплених акцій власної емісії, анулювання акцій власної емісії), в розрізі непокритих збитків (порядок та джерела списання), в розрізі прибутків, використаних у звітному періоді (напрями та порядок використання).

3. Об'єктом дослідження є господарські операції з обліку власного капіталу в ПРАТ «ВФ УКРАЇНА» основним видом діяльності якого є діяльність у сфері безпроводного електрозв'язку. Так, у 2023 році середньорічна кількість простих акцій дорівнює скоригованій середньорічній їх кількості і склала 775 480 616 шт., а чистий прибуток на одну акцію дорівнював скоригованому чистому прибутку на одну акцію і склав 6.10 грн. при цьому дивіденди на прості акції не нараховувалися.

4. Коли компанія складає свою фінансову звітність, вона також дотримується чинного законодавства України щодо організації та ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які не суперечать стандартам МСФЗ, а саме МСФЗ 1 «Перше застосування МСФЗ», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 16 «Оренда» (у випадку переоцінки орендованих активів).

5. Необхідно впровадити стандартизовані процедури для обліку операцій, пов'язаних з власним капіталом, включаючи: випуск акцій: документування і облік нових емісій акцій; переоцінка активів: періодичне проведення переоцінки та відображення її результатів; розподіл прибутку: виплата дивідендів та формування резервів; використання сучасних інформаційних систем (ERP-систем) для автоматизації процесів обліку власного капіталу.

6. Впровадження системи внутрішнього контролю та періодичних аудитів для перевірки правильності ведення обліку власного капіталу. Це допоможе виявляти та усувати можливі помилки або невідповідності.

7. Небезпека полягає в тому, що війна з росією та шкода, завдана Україні щодня. На дату затвердження цієї окремої фінансової звітності компанія не може повністю оцінити збитки, завдані її мережі та активам на територіях України, які перебувають під інтенсивними бойовими діями або тимчасовою окупацією, а також її персоналу, а також час і витрати, необхідні для ремонту. Крім того, компанія не може передбачити тривалість війни, ймовірність її загострення або вплив міграції на діяльність.

8. Якщо використовувати комп'ютерні технології в обліку, інформація про формування та використання складових власного капіталу буде швидко оброблена та представлена керівному персоналу компанії, що призведе до ефективного прийняття рішень керівництвом.

9. Побудова системи обліку власного капіталу на ПРАТ «ВФ Україна» вимагає комплексного підходу, що включає визначення складових капіталу, стандартизоване документування операцій, використання сучасних інформаційних систем, відповідність міжнародним стандартам, навчання персоналу та забезпечення ефективного внутрішнього контролю. Такий підхід забезпечить точність обліку, прозорість фінансової звітності та підвищення довіри інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багрій К.Л. Управлінські аспекти обліку власного капіталу суб'єкта господарювання. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки*. 2022. Вип. 32(1). С. 51-55.
2. Бержанір І.А. Власний капітал підприємства: економічна сутність та особливості обліку. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип. 19. Т. 2. С. 78–86.
3. Белоусов М.О. Бухгалтерський облік і контроль руху статутного капіталу: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.09. Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир, 2011. 21 с.
4. Варічева Р.В. Бухгалтерський облік і аналіз формування та змін власного капіталу: організація і методика: дис. на здоб. наук. ст. к.е.н.; спец.08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)”. Житомир, 2012. 260 с.
5. Василенко А. Перетворення ПрАТ на ТОВ: порядок дій. *Все про бухгалтерський облік*. 2019. С. 41.
6. Гура Н. Облік та оподаткування в акціонерних товариствах в аспекті законодавчих змін. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченко*, 2023. 1(222). С. 42-47
7. Гуріна, Н., Яригіна, А. Власний капітал підприємства: економічна сутність, проблеми обліку та шляхи його удосконалення. *Економіка та суспільство*, 2021. №33. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-88>
8. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 01.06.2024).
9. Іщенко Я.П. Формування та облік власного капіталу в товариствах з обмеженою відповідальністю: стан нормативно-правового регулювання.

Економіка, фінанси, менеджмент: - актуальні питання науки і практики, 2019, №1. С. 136-146.

10. Класифікація організаційно-правових форм господарювання: Державний класифікатор України ДК 002:2004: затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.05.2004 р. № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097609-04#Text> (дата звернення 01.06.2024).

11. Концептуальна основа фінансової звітності». International accounting standards board (Рада з МСБО), офіційний переклад Міністерства фінансів України. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_AH%20\(2\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_AH%20(2).pdf)

12. Крупка Я. Резервна складова капіталу підприємства та її обліково-інформаційне забезпечення. *Галицький економічний вісник*. Т.: ТНТУ, 2020. Том 66. № 5. С. 49–58

13. Кулик В.А, Левченко З.М. Облікова політика підприємства. Навчальний посібник. 2019. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e34d9ebc-baad-40a5-afc4-0633860cbcd6/content>

14. Кулікова О.М. Організація обліку власного капіталу в сучасних умовах. Київ: Видавництво КНЕУ. 2017, 214 с.

15. Курко А. Формування статутного капіталу акціонерного товариства: проблеми теорії та практики. *ЛЮГОС*, 2020. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2663-4139/article/view/1642> (дата звернення 01.06.2024).

16. Легенчук С.Ф., Поліщук І.Р. Резервний капітал як інструмент мінімізації ризиків у системі стратегічного управління: обліковий аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2021. Вип. 2 (49). С. 34-39.

17. Любар О.О. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку власного капіталу. *Ефективна економіка*, 2020. № 4. С. 11–16. doi: 10.32702/2307-2105-2020.4.99.

18. Мельник Т. Г., Димніч В. В. Особливості обліку власного капіталу в акціонерних товариствах. *Молодий вчений*, 2018. № 3(2). С. 665–669.

19. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку щодо операцій з формування статутного капіталу в акціонерних товариствах: рішення Держ.

комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.06.2003 р. № 256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va256312-03#Text> (дата звернення 01.06.2024).

20. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635.

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 “Подання фінансових звітів”. URL: buhgalter911.com/Res/MSBO/MSBO1.

22. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32. Фінансові інструменти: подання. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2032_ukr_2022.pdf (дата звернення 01.06.2024).

23. Міжнародний стандарт фінансової звітності 2. Платіж на основі акцій. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%202_ukr_2022.pdf (дата звернення 01.06.2024).

24. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО). URL: <http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodnistandartyfinansovoizvitnosti-versiia-per ekladu ukrainskoi uovoi urik?category=bjudzhet>

25. Назаренко О.В., Чижова Т.С. Організаційні аспекти формування, обліку та аудиту власного капіталу підприємств. *Економіка та держава*, 2019. № 9. С. 30–34

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року № 73. Дата оновлення: 12.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 01.06.2024).

27. Петришин Л., Жидовська Н., Ростока М. Теоретичні і методологічні аспекти обліку власного капіталу. *Вісн. Львів. нац. аграрного ун-ту. Серія: Економіка АПК*, 2020. № 27, С. 71–79. doi: 110.31734/economics2020.27.071.

28. Пилипенко Л.М. Організація і методика оцінювання резервів капіталу в бухгалтерському обліку. *Облік і фінанси*, 2019. № 1. С. 63–70.

29. Піхняк Т.А. Гармонізація обліку власного капіталу в контексті переходу до міжнародних стандартів. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2019. № 6, С. 136–141.

30. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 01.06.2024).
31. Примаченко О. Л. Науково-практичний аспект організації обліку формування статутного капіталу господарських товариств. *Молодий вчений*. 2015. № 1(2). С. 45-49
32. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р . № 514 (чинний до 2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text> (дата звернення 01.06.2024).
33. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 р. № 2465 (чинний з 2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> (дата звернення 01.06.2024).
34. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 року №996-XIV. Дата оновлення: 19.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 01.06.2024).
35. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6.02.2018 р. №2275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> (дата звернення 01.06.2024).
36. Рудницький В.С., Дерій В.А., Крупка Я.Д. Інвестиційна функція капіталу та її обліково-інформаційне забезпечення. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Вип. 4, № 31 2019. С. 428-437
37. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434с.
38. Фальченко О.О. Облік власного капіталу за національними та міжнародними стандартами. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 17. С. 196–200
39. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV. Дата оновлення: 02.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 01.06.2024).
40. Шендригоренко М.Т., Гейер Е.С. Облік і контроль власного капіталу підприємства: організація та пропозиції з удосконалення. *Вісник ДонНУЕТ*. 2020. № 2(73)

ДОДАТКИ

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»

**БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
НА 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ**
В тисячах українських гривень

АКТИВ	Код рядка	При- мітки	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	19	6,782,757	7,034,391
первісна вартість	1001	19	13,301,794	14,186,139
накопичена амортизація	1002	19	(6,519,037)	(7,151,748)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		-	-
Основні засоби	1010	17	11,726,625	13,199,197
первісна вартість	1011	17	29,144,600	32,172,410
знос	1012	17	(17,417,975)	(18,973,213)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі				
інших підприємств	1030	21	494,539	1,297,705
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		38,113	988
Відстрочені податкові активи	1045	29	141,717	123,525
Інші необоротні активи	1090	20	226,322	232,436
Усього за розділом I	1095		19,410,073	21,888,242
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	16	33,373	65,332
Виробничі запаси	1101	16	28,852	64,157
Незавершене виробництво	1102		-	-
Готова продукція	1103		-	-
Товари	1104	16	4,521	1,175
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15	2,345,824	1,807,326
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		242,491	256,822
з бюджетом	1135		9,818	1,622
у тому числі з податку на прибуток	1136	29	9,603	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		20,494	10,746
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15	1,085	639
Поточні фінансові інвестиції	1160	13	13,086,393	5,060,995
Гроші та їх еквіваленти	1165	14	4,775,787	3,401,872
Готівка	1166		-	-
Рахунки в банках	1167	14	4,730,159	3,320,672
Витрати майбутніх періодів	1170		39,504	87,656
Інші оборотні активи	1190		129,934	183,565
Усього за розділом II	1195		20,684,703	10,878,575
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		40,094,776	32,766,817

Продовження додатку А

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5	20,265,622	18,802,655
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6	(7,530,373)	(7,474,429)
Валовий:				
Прибуток	2090		12,735,249	11,328,226
Інші операційні доходи	2120	9	784,635	948,618
Адміністративні витрати	2130	7	(2,970,387)	(2,783,780)
Витрати на збут	2150	8	(1,996,126)	(1,793,366)
Очікувані кредитні збитки від фінансових активів	2160	15	(40,018)	(182,802)
Інші операційні витрати ⁽¹⁾	2180	10	(184,044)	(947,869)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток	2190		8,329,309	6,569,027
Збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	12	238,024	163,539
Інші доходи	2240	11	536	13,255
Фінансові витрати	2250	12	(1,725,527)	(1,448,569)
Втрати від участі в капіталі	2255	21	(272,980)	(127,979)
Інші витрати ⁽²⁾	2270	11	(680,563)	(3,805,847)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290		5,888,799	1,363,426
Витрати з податку на прибуток	2300	29	(804,459)	(298,043)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350		5,084,340	1,065,383
Збиток	2355		-	-

⁽¹⁾ Рядок 2180 включає збитки від знецінення активів у зв'язку з військовими діями в сумі 34,715 тисяч гривень за 2023 рік та 943,507 тисяч гривень за 2022 рік.

⁽²⁾ Рядок 2270 включає чисті валютні збитки в сумі 552,552 тисячі гривень за 2023 рік та 3,539,209 тисяч гривень за 2022 рік, які виникли в основному по довгостроковим кредитам, включаючи поточну кредиторську заборгованість за довгостроковими кредитами.

ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		5,084,340	1,065,383

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА НЕПРЯМИМ МЕТОДОМ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Трибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	5,888,799	-	1,363,426	-
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	3505	4,254,776	-	4,040,034	-
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	296,151	-	150,874	-
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	-	125,525	-	664,081
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій ⁽¹⁾	3520	1,928,369	-	5,205,601	-
збиток (прибуток) від участі в капіталі	3521	272,980	-	127,979	-
зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	366,071	-	-	1,490,189
зменшення (збільшення) запасів	3551	-	31,969	-	5,382
зменшення (збільшення) поточних біологічних активів	3552	-	-	-	-
зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	496,839	-	-	1,386,560
зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	446	-	21,441	-
зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	-	48,152	-	10,269
зменшення (збільшення) інших необоротних активів	3557	-	53,631	-	22,555
збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	-	15,422	822,704	-
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	-	237,715	730,550	-
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	-	28,027	-	63,250
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	1,177	-	3,559	-
збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	328	-	-	8,214
збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566	234,881	-	-	27,815
збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань та поточних забезпечень	3567	14,652	-	626	-
грошові кошти від операційної діяльності	3570	12,593,219	-	9,428,369	-
сплачений податок на прибуток	3580	-	543,244	-	310,043
сплачені відсотки	3585	-	1,547,152	-	1,343,444
Нистий рух коштів від операційної діяльності	3195	10,502,823	-	7,774,882	-

⁽¹⁾ Рядок 3520 за 2023 рік включає наступні показники: втрати від участі в капіталі в сумі 272,980 тисяч гривень; чисті фінансові витрати в сумі 1,487,503 тисячі гривень (Примітка 12); витрати від неопераційних курсових різниць в сумі 552,552 тисячі гривень (Примітка 11); доходи від прощення боргу перед компанією Vodafone Sales and Services Limited за торгіву марку Vodafone та інші послуги в сумі 583,580 тисяч гривень та інші неопераційні збитки та негрошові операції в сумі 198,914 тисяч гривень.

Рядок 3520 за 2022 рік включає наступні показники: втрати від участі в капіталі в сумі 127,979 тисяч гривень; чисті фінансові витрати в сумі 1,285,030 тисяч гривень (Примітка 12); витрати від неопераційних курсових різниць в сумі 3,539,209 тисячі гривень (Примітка 11); та інші неопераційні збитки та негрошові операції в сумі 253,383 тисячі гривень.

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА НЕПРЯМИМ МЕТОДОМ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
В тисячах українських гривень

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		Надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	X	-	X
необоротних активів	3205	11,387	X	16,401	X
Надходження від отриманих: відсотків	3215	238,024	X	163,539	X
дивідендів	3220	-	X	-	X
Надходження від деривативів	3225	-	X	-	X
Надходження від погашення позик	3230	3,313	X	415,700	X
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	X	-	X
Інші надходження ⁽¹⁾	3250	5,092,140	-	-	X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X	5,641,189	X	1,281,480
необоротних активів	3260	X	5,364,240	X	3,518,237
Виплати за деривативами	3270	X	-	X	-
Витрачання на надання позик	3275	X	33,400	X	331,947
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці (Примітка 21)	3280	X	746,145	X	-
Інші платежі ⁽²⁾	3290	X	3,495,760	X	219,623
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	9,935,870	-	4,755,647
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	X	-	X
Отримання позик	3305	-	X	-	X
Інші надходження	3340	2,955	X	-	X
Витрачання на: Вкуп власних акцій	3345	X	-	X	-
Погашення позик	3350	X	-	X	1,235,084
Сплату дивідендів	3355	X	1,828,430	X	26,300
Витрачання на сплату відсотків	3360	X	-	X	-
Витрачання на сплату заборгованості з оренди	3365	X	240,918	X	185,868
Інші платежі	3390	X	-	X	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	2,066,393	-	1,447,252
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-	1,499,440	1,571,983	-
Залишок коштів на початок року	3405	4,775,787	X	2,539,723	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	125,525	-	664,081	-
Залишок коштів на кінець року	3415	3,401,872	-	4,775,787	-

⁽¹⁾ Рядок 3250 включає надходження від погашення облігацій внутрішньої державної позики в сумі 5,092,140 тисяч гривень

⁽²⁾ Рядок 3290 включає поточні короткострокові депозити, розміщені в банках у сумі 3,495,760 тисяч гривень за 2023 рік та 219,623 тисячі гривень за 2022 рік

Генеральний директор

О. В. Устинова

Фінансовий директор

Н. М. Шевченко

Начальник департаменту бухгалтерської звітності та обліку

О. М. Соловйова

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень

Стаття	Код	Зареєст- ований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподі- лений прибуток (непокритий збиток)	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8
Залишок на початок року	4000	7,817	-	-	1,954	16,899,693	16,909,464
Коригування:							
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	7,817	-	-	1,954	16,899,693	16,909,464
Чистий прибуток за звітний період	4100	-	-	-	-	5,084,340	5,084,340
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:							
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:							
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:							
Викуп акцій	4260	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій	4265	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій	4270	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	16	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	16	-	-	-	-	-
Залишок на кінець року	4300	7,833	-	-	1,954	8,615,730	8,625,517

(1) Рядок 4290 включає зміни в капіталі, пов'язані з корпоративною реорганізацією шляхом трансферу ТОВ «Телко Солошиз енд Інвестментс» до Компанії (Примітка 1)

Генеральний директор

О. В. Устинова

Фінансовий директор

Н. М. Шевченко

Начальник департаменту бухгалтерської звітності та обліку

О. М. Соловйова

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

Зміни в ключових припущеннях, які призвели б до того, що сума очікуваного відшкодування одиниці, що генерує грошові кошти, буде меншою за її балансову вартість на кінець звітного періоду:

	Зміна в ключових оцінках
Результати від продажу послуг та товарів, які включені у прогноз грошових коштів	Зменшення на 8,2%
Ставка дисконтування	Зростання на 7,0 п.п.

4. ІНФОРМАЦІЯ ЗА СЕГМЕНТАМИ

Керівний комітет Компанії (вище керівництво з операційної діяльності), до складу якого входять Генеральний Директор та вище керівництво, аналізує результати роботи Компанії та визначає один звітний сегмент її бізнесу, який охоплює послуги, що надаються клієнтам по всій Україні, у тому числі послуги голосового зв'язку та передачі даних (Примітка 5).

Керівний комітет оцінює результати операційного сегменту на основі виручки, а починаючи з 2023 року використовує показник операційного доходу до вирахування зносу та амортизації (OIBDA). Керівництво визначає OIBDA як прибуток до вирахування відсотків, податків, амортизації і неопераційного знецінення, чистих прибутків або збитків від курсових різниць, виняткових або разових прибутків/збитків та інших неопераційних прибутків/збитків зі звіту про фінансові результати.

Окрему фінансову інформацію звітного сегменту наведено нижче.

	2023	2022
Виручка від реалізації товарів, робіт, послуг	20,265,622	18,802,655
OIBDA	12,632,095	11,102,240
Амортизація	(4,254,776)	(4,040,034)
Доходи від операційних курсових різниць	56,828	144,232
Витрати, пов'язані з військовими діями	(158,366)	(943,507)
Доходи, пов'язані з військовими діями	53,528	306,096
Прибуток від операційної діяльності	8,329,309	6,569,027

5. ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Дохід від реалізації за 2023 та 2022 роки був представлений таким чином:

	2023	2022
Дохід від послуг мобільного зв'язку абонентам	16,860,561	14,453,244
Дохід від пропуску трафіку інших мобільних операторів	2,242,158	3,240,003
Дохід від роумінгу	804,339	872,475
Інші доходи мобільного бізнесу	338,490	177,530
Дохід від реалізації товарів	20,074	59,403
Всього доходу від реалізації	20,265,622	18,802,655

Практично весь дохід отримано в Україні, включаючи дохід від послуг роумінгу та пропуску трафіку інших мобільних операторів (оскільки послуги надаються в Україні).

Частиною іншої виручки є операції, де Компанія здає в оренду антенні місця у своїй баштовій інфраструктурі іншим операторам зв'язку і розглядає цю операцію як операційну оренду. При оцінці класифікації оренди як операційної чи фінансової керівництво враховувало такі ключові фактори: (а) термін оренди значно коротший за строк корисного використання активів; (б) аналіз Компанії дійшов висновку, що наведена вартість орендних платежів не становить практично всю справедливую вартість активів; та (с) характер домовленостей, який більше відповідає короткостроковій угоді (операційна оренда), ніж фінансуванню придбання активів

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

(фінансова оренда). З розглянутих чинників Компанія визначила, що оренду слід класифікувати як операційну оренду. Виручка від оренди визнається рівномірно згідно з МСФЗ 16 *Оренда* протягом терміну оренди, узгодженого в договорі.

Загальна майбутня виручка згідно з МСФЗ 16 *Оренда*, яка, як очікується, буде визнана на звітну дату, базуючись на договірних термінах оренди, представлена наступним чином:

	Протягом року	Більше одного року, але менше двох років	Всього
Майбутня виручка від оренди, що належить Компанії як орендодавцю	152,210	138,952	291,162

6. СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) за 2023 та 2022 роки складається з:

	2023	2022
Знос та амортизація	3,162,037	2,962,246
Витрати на електроенергію та інші виробничі витрати	1,732,369	1,272,657
Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом та інші пов'язані платежі	992,044	947,310
Витрати на пропуск трафіку у мережах інших мобільних операторів	900,281	1,638,511
Витрати на роумінг	305,775	226,351
Заробітна плата	276,030	269,595
Собівартість реалізованих товарів	74,229	75,589
Соціальні внески	52,171	51,783
Інші витрати	35,437	30,387
Всього собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	7,530,373	7,474,429

7. АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

Адміністративні витрати за 2023 та 2022 роки складаються з:

	2023	2022
Заробітна плата	1,094,001	1,067,591
Знос та амортизація	597,206	596,171
Білінг та обробка даних	372,852	292,233
Консультаційні послуги	345,484	303,712
Витрати на адміністрування та утримання офісу	269,138	238,935
Соціальні внески	104,999	99,627
Інші витрати на персонал	92,190	73,965
Податки, окрім податку на прибуток	87,666	105,770
Інші витрати	6,851	5,776
Всього адміністративних витрат	2,970,387	2,783,780

8. ВИТРАТИ НА ЗБУТ

Витрати на збут за 2023 та 2022 роки складаються з:

	2023	2022
Дилерські комісії	666,621	515,928
Знос та амортизація	495,533	481,616
Заробітна плата	435,892	414,772

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

	2023	2022
Витрати на рекламу та маркетинг	288,859	278,031
Соціальні внески	76,796	75,644
Інші витрати	32,425	27,375
Всього витрат на збут	1,996,126	1,793,366

9. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ДОХОДИ

Інші операційні доходи за 2023 та 2022 роки складаються з:

	2023	2022
Припинення оренди та пільгові умови оренди	524,986	492,987
Переоцінка резерву на демонтаж основних засобів та відновлення земельних ділянок (Примітка 24)	143,466	-
Доходи від курсових різниць	56,828	144,232
Доходи, пов'язані з військовими діями	53,527	306,096
Дохід від списання торгової та іншої кредиторської заборгованості	5,103	2,383
Інші операційні доходи	725	986
Доходи від реалізації необоротних активів	-	1,934
Всього інших операційних доходів	784,635	948,618

Доходи від припинення оренди та зменшення орендної плати зросли через пов'язані з війною орендні пільги та дохід від припинення визнання кредиторської заборгованості за основною діяльністю та іншою кредиторською заборгованістю за рахунок прощення несплачених платежів за торгову марку Vodafone (Примітка 18). У зв'язку з перерахунком безризикової ставки, ставки інфляції та вартості демонтажу в звітності було відображено переоцінку резерву на демонтаж основних засобів та відновлення земельних ділянок.

10. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Інші операційні витрати за 2023 та 2022 роки складаються з:

	2023	2022
Нарахування за електроенергію на тимчасово окупованих територіях	121,201	-
Знецінення активів у зв'язку з військовими діями	34,715	943,507
Інші витрати, пов'язані з військовими діями	2,450	-
Витрати від реалізації необоротних активів	19,676	-
Витрати від реалізації оборотних активів	3,465	-
Інші операційні витрати	2,537	542
Витрати на формування резерву під демонтаж обладнання	-	3,820
Всього інших операційних витрат	184,044	947,869

Компанія визначила активи та зобов'язання на неконтрольованих територіях (НКТ), які складаються з окупованих територій та областей з інтенсивними військовими діями. У Примітках 9, 10 розкриваються збитки та доходи, пов'язані з активами, що знаходяться на НКТ, або зобов'язаннями, що виникають на НКТ, прямі збитки через пошкоджені або знищені активи на контрольованих територіях, а також зменшення корисності дебіторської заборгованості від або списання кредиторської заборгованості перед країнами-агресорами. Компанія не має можливості спрямувати використання цих активів для отримання генерованих ними економічних вигід станом на звітну дату, тому відповідні активи були повністю знецінені. Частину визнаного знецінення було сторновано після звільнення окупованих українських територій Харківської та Херсонської областей. Дані операції є поза рамками контролю Компанії.

Нарахування електроенергії на об'єктах нерухомості Компанії на непідконтрольних територіях було визнано у зв'язку з нещодавніми змінами судової практики у 2023 році та оновленими правовими підставами для обґрунтування обов'язку ПрАТ «ВФ Україна» перед українськими

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

постачальниками електроенергії оплачувати електроенергію, спожиту сторонніми особами на окупованих територіях у період окупації.

Незважаючи на певний дохід від загального зменшення зобов'язань, Компанія вважає, що війна, розпочата Російською Федерацією проти України, завдала значних збитків Компанії. Крім того, реальні економічні збитки через російське вторгнення вважаються значно вищими, ніж облікові збитки, визнані відповідно до стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ.

11. ІНШІ НЕОПЕРАЦІЙНІ ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ

Інші неопераційні доходи та витрати за 2023 та 2022 роки складаються з:	2023	2022
Інші неопераційні витрати:		
- Витрати від курсових різниць	552,552	3,539,209
- Очікувані кредитні збитки під грошові кошти та їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції	185,703	66,043
- Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно позик, виданих пов'язаним сторонам	36,222	-
- Нарахування (розформування) резерву під очікувані кредитні збитки від фінансової допомоги, виданої пов'язаній стороні	(139,605)	85,555
- Чисті неопераційні очікувані кредитні збитки від фінансових активів	82,320	151,598
- Інші	45,691	115,040
Всього інших неопераційних витрат	680,563	3,805,847
Інші неопераційні доходи:		
- Інші неопераційні доходи	536	13,255
Всього інших неопераційних доходів	536	13,255
Чисті інші неопераційні витрати	680,027	3,792,592

12. ФІНАНСОВІ ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ

Фінансові доходи та витрати за 2023 та 2022 роки складаються з:	2023	2022
Нараховані відсотки за позиковими коштами (Примітка 23)	1,060,544	911,738
Нараховані відсотки за зобов'язаннями з оренди (Примітка 18)	592,805	495,586
Амортизація дисконту резерву на демонтаж основних засобів та відновлення земельних ділянок	72,178	41,245
Фінансові витрати	1,725,527	1,448,569
Фінансові доходи	238,024	163,539
Чисті фінансові витрати	1,487,503	1,285,030

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

Протягом 2023 та 2022 років Компанія інвестувала кошти в облігації внутрішньої державної позики України (ОВДП).

Інформація про придбання ОВДП протягом 2023 та 2022 років наведена у таблиці нижче:

	Кількість придбаних ОВДП, шт.	Номінальна вартість ОВДП у валюті придбання	Справедлива вартість ОВДП	
			У валюті придбання	У гривневому еквіваленті
2023 рік				
Долар США	135,233	135,233	135,704	5,187,675
Євро	3,050	3,050	3,027	123,515
2022 рік				
Долар США	29,243	29,243	29,560	1,161,480

Протягом 2023 року Компанія отримала процентний дохід від ОВДП у сумі 651 тисяча доларів США (23,816 тисяч гривень). Протягом 2022 року Компанія нарахувала процентний дохід у сумі 75 тисяч доларів США (2,739 тисяч гривень). Короткострокові депозити у банках включають строкові депозити з первісним строком погашення більше трьох місяців, які підлягають погашенню у строк до дванадцяти місяців. Короткострокові депозити у банках представлені таким чином:

	Депозитна ставка	31 Грудня 2023 року	Депозитна ставка	31 Грудня 2022 року
Долар США (у гривневому еквіваленті)	0.01-0,3%	3,971,587	0.20%	438,945
Українська гривня	10.00%	53,023	12.00%	50,953
Євро (у гривневому еквіваленті)		-	0.01%	38,952
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки		(152,376)		(11,311)
Всього короткострокових депозитів		3,872,234		517,539

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

14. ГРОШІ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Грошові кошти та їх еквіваленти були представлені таким чином:

	Депозитна ставка	31 грудня 2023 року	Депозитна ставка	31 грудня 2022 року
Поточні рахунки в банках				
Євро (у гривневому еквіваленті)	-	977,469	-	443,376
Долар США (у гривневому еквіваленті)	-	68,740	-	12,134
Українська гривня	-	48,535	-	61,341
Оцінний резерв під очікувані кредитні збитки		(7,524)		(4,749)
Депозитні рахунки на вимогу				
Українська гривня	7.0%	145,150	7.0%	176,150
Інші короткострокові депозити в банках				
Долар США (у гривневому еквіваленті)	0.1-0.25%	1,655,691	0.01-4.3%	2,177,660
Євро (у гривневому еквіваленті)		-	0.01-1.25%	311,608
Українська гривня	6-10%	505,500	6.5-13%	1,594,900
Оцінний резерв під очікувані кредитні збитки		(72,889)		(42,261)
Загальна сума грошових коштів та їх еквівалентів на рахунках в банках		3,320,672		4,730,159
Грошові кошти в дорозі		81,200		45,628
Загальна сума грошових коштів та їх еквівалентів		3,401,872		4,775,787

Інші короткострокові депозити представлені депозитами в банках з первісним строком погашення до трьох місяців.

Станом на 31 грудня 2023 року, до грошових коштів в дорозі належать кошти, сплачені абонентами, але ще не отримані від фінансових установ на суму 80,382 тисяч гривень (31 грудня 2022 року - 44,809 тисяч гривень).

Грошові кошти на поточних, депозитних рахунках на вимогу та короткострокових депозитних рахунках розміщені у надійних українських та європейських банках. Станом на 31 грудня 2023 року, 89% грошових коштів та їх еквівалентів розміщено на рахунках в чотирьох дочірніх банках великих міжнародних банківських груп (на 31 грудня 2022 року - 89% на рахунках в чотирьох дочірніх банках великих міжнародних банківських груп).

Аналіз грошових коштів та їхніх еквівалентів, короткострокових депозитів в банках з терміном погашення від трьох до дванадцяти місяців та облігацій внутрішньої державної позики за кредитною якістю на основі рейтингу агентств Fitch та Moody's представлено таким чином:

	31 грудня 2023 року			31 грудня 2022 року		
	Грошові кошти	Коротко-строкові депозити в банках строком до 3-х місяців	Коротко-строкові депозити в банках строком від 3 до 12 місяців та ОВДП (Примітка 13)	Грошові кошти	Коротко-строкові депозити в банках строком до 3-х місяців	Коротко-строкові депозити в банках строком від 3 до 12 місяців та ОВДП (Примітка 13)
Рейтинг A+	501,044	-	-	426,551	548,529	-
Рейтинг AA-	215,605	-	-	-	-	-
Рейтинг CC	520,749	-	2,636,171	-	-	-
Рейтинг CCC	-	-	-	229,858	1,629,131	-

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

	31 грудня 2023 року			31 грудня 2022 року		
	Грошові кошти	Коротко-строкові депозити в банках строком до 3-х місяців	Коротко-строкові депозити в банках строком від 3 до 12 місяців та ОВДП (Примітка 13)	Грошові кошти	Коротко-строкові депозити в банках строком до 3-х місяців	Коротко-строкові депозити в банках строком від 3 до 12 місяців та ОВДП (Примітка 13)
Рейтинг CCC-	-	-	-	6	311,608	1,083,720
Без рейтингу*	83,696	2,161,191	2,505,314	82,214	1,594,900	528,850
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	(7,524)	(72,889)	(171,331)	(4,749)	(42,261)	(19,031)
Всього	1,313,570	2,088,302	4,970,154	733,880	4,041,907	1,593,539

* Банки без рейтингу входять до 10 найбільших українських банків за розміром загальних активів та капіталу (за даними Національного банку України).

Станом на 31 грудня 2023 та 31 грудня 2022 року оціночний резерв під очікувані кредитні збитки визначений на основі ймовірності дефолту банків.

15. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА ТОВАРИ, РОБОТИ, ПОСЛУГИ ТА ІНША ПОТОЧНА ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість обліковується за амортизованою вартістю. Балансова вартість дебіторської заборгованості зменшується на суму відповідних оціночних резервів під очікувані кредитні збитки (ОКЗ).

Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша поточна дебіторська заборгованість була представлена таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Роунінг	1,517,785	1,995,762
Послуги взаємних підключень	225,327	321,252
Абоненти	161,547	140,561
Дилери	29,514	17,218
Інша дебіторська заборгованість	75,351	58,927
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю абонентів	(85,683)	(68,888)
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю за послуги роунінгу	(73,770)	(79,179)
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю за послуги взаємних підключень	(42,378)	(39,358)
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за іншою дебіторською заборгованістю	(367)	(471)
Всього дебіторської заборгованості за основною діяльністю	1,807,326	2,345,824

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Залишок готівки в проблемному банку ПАТ «Платинум Банк»	246,674	246,674
Інша поточна дебіторська заборгованість	639	1,085
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	(246,674)	(246,674)
Всього іншої поточної дебіторської заборгованості	639	1,085
Всього дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої поточної дебіторської заборгованості	1,807,965	2,346,909

Більшість залишків дебіторської заборгованості за основною діяльністю від абонентів погашаються протягом 30-45 днів. До прийняття будь-якого нового контракту Компанія оцінює кредитну якість потенційного клієнта і визначає кредитні ліміти окремо для кожного індивідуального клієнта.

У таблиці далі наведено аналіз дебіторської заборгованості за основною діяльністю від абонентів за строками погашення та оціночні резерви очікуваних кредитних збитків станом на 31 грудня 2023 року:

Дебіторська заборгованість абонентів	Очікуваний рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Кредитно- знецінена
Поточна	2,5%	58 291	(1 466)	Ні
1 - 30 днів прострочки	9,9%	11 465	(1 129)	Ні
31 - 60 днів прострочки	18%	6 527	(1 178)	Ні
60 - 90 днів прострочки	47%	2 756	(1 294)	Ні
90 - 120 днів прострочки	62%	1 553	(963)	Так
120 - 150 днів прострочки	70%	2 451	(1 716)	Так
150 - 180 днів прострочки	83%	2 495	(2 071)	Так
Більш ніж 180 днів прострочки	99,8%	76 009	(75 866)	Так
Всього	49%	161 547	(85 683)	

У таблиці далі наведено аналіз дебіторської заборгованості за основною діяльністю від абонентів за строками погашення та оціночні резерви очікуваних кредитних збитків станом на 31 грудня 2022 року:

Дебіторська заборгованість абонентів	Очікуваний рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Кредитно- знецінена
Поточна	0,7%	53,459	(377)	Ні
1 - 30 днів прострочення	6%	9,452	(567)	Ні
31 - 60 днів прострочення	13%	5,243	(681)	Ні
61 - 90 днів прострочення	36%	2,621	(931)	Ні
91 - 120 днів прострочення	53%	2,455	(1,294)	Так
121 - 150 днів прострочення	58%	2,690	(1,560)	Так
151 - 180 днів прострочення	70%	1,315	(920)	Так
Більш ніж 180 днів прострочення	99%	63,326	(62,558)	Так
Всього	49%	140,561	(68,888)	

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

Наступна таблиця підсумовує зміни в оціночному резерві під очікувані кредитні збитки від дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, іншої поточної дебіторської заборгованості, фінансової допомоги та позик, наданих пов'язаним сторонам за 2023 та 2022 роки:

	Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	Інша поточна дебіторська заборгованість	Поточні фінансові інвестиції (Примітка 13)	Всього
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки станом на 1 грудня 2022 року	104,384	246,674	266,050	617,108
Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно фінансової допомоги, виданої пов'язаній стороні (Примітка 11)	-	-	85,555	85,555
Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно позик, виданих пов'язаним сторонам	-	-	157,750	157,750
Конвертація позики в інвестицію в дочірнє підприємство	-	-	(312,000)	(312,000)
Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно іншої дебіторської заборгованості	200	-	-	200
Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно дебіторської заборгованості за основною діяльністю від абонентів	28,911	-	-	28,911
Розформування резерву під ОКЗ стосовно дебіторської заборгованості за основною діяльністю за послуги роумінгу	(4,059)	-	-	(4,059)
Знецінення дебіторської заборгованості з роумінгу внаслідок воєнних дій	47,438	-	-	47,438
Курсові різниці	11,022	-	-	11,022
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2022 року	187,896	246,674	197,355	631,925
Розформування резерву під ОКЗ стосовно фінансової допомоги, виданої пов'язаній стороні (Примітка 11)	-	-	(139,605)	(139,605)
Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно позик, виданих пов'язаним сторонам	-	-	69,622	69,622
Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно дебіторської заборгованості за основною діяльністю від абонентів	16,794	-	-	16,794
Розформування резерву під ОКЗ стосовно дебіторської заборгованості за основною діяльністю за послуги роумінгу	(10,543)	-	-	(10,543)
Відрахування до резерву під ОКЗ стосовно дебіторської заборгованості за основною діяльністю за послуги інтерконнекту	367	-	-	367
Курсові різниці	7,684	-	-	7,684
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2023 року	202,198	246,674	127,372	576,244

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

16. ЗАПАСИ

Товарно-матеріальні запаси були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
SIM-карти та передплачені телефонні картки	46,977	15,977
Малоцінні і швидкозношувані предмети	4,601	5,710
Товари для перепродажу	1,175	4,521
Інші	12,579	7,165
Всього запасів	65,332	33,373

17. ОСНОВНІ ЗАСОБИ

До статті балансу Основні засоби увійшли групи основних засобів та активи у формі прав користування, що були розраховані базуючись на вимогах МСФЗ 16.

Загальна вартість таких активів станом на 31 грудня 2023 року:

Групи	Первісна вартість	Накопичена амортизація	Чиста балансова вартість
Основні засоби	27,735,820	(17,057,276)	10,678,544
Активи з прав користування (Примітка 18)	4,436,590	(1,915,937)	2,520,653
Всього	32,172,410	(18,973,213)	13,199,197

Загальна вартість таких активів станом на 31 грудня 2022 року:

Групи	Первісна вартість	Накопичена амортизація	Чиста балансова вартість
Основні засоби	25,327,085	(15,929,444)	9,397,641
Активи у формі прав користування (Примітка 18)	3,817,515	(1,488,531)	2,328,984
Всього	29,144,600	(17,417,975)	11,726,625

Рух за статтями основних засобів був наступним:

	Обладнання мереж та базових станцій	Земля та будівлі	Офісне обладнання трансп. засоби та ін. ОЗ	Незаверше ні вкладення в капітальні інвестиції	Всього
Первісна вартість					
1 січня 2022 року	20,759,683	580,867	1,912,445	515,378	23,768,373
Надходження	438,143	2,662	24,249	1,704,137	2,169,191
Введено в експлуатацію з незавершених капітальних інвестицій	989,294	11,734	99,835	(1,100,863)	-
Вибуття	(369,011)	(8,237)	(225,409)	(7,822)	(610,479)
31 грудня 2022 року	21,818,109	587,026	1,811,120	1,110,830	25,327,085

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

	Обладнання мереж та базових станцій	Земля та будівлі	Офісне обладнання трансп. засоби та ін. ОЗ	Незаверше ні вкладення в капітальні інвестиції	Всього
Надходження Введено в експлуатацію з незавершених капітальних інвестицій	568,986	8,393	49,596	2,234,388	2,861,363
Вибуття	1,399,464	4,469	388,197	(1,792,130)	-
	(380,349)	(6,697)	(59,602)	(5,980)	(452,628)
31 грудня 2023 року	23,406,210	593,191	2,189,311	1,547,108	27,735,820
<i>Накопичена амортизація та зменшення корисності</i>					
1 січня 2022 року	(12,864,349)	(211,083)	(1,333,966)	-	(14,409,398)
Нарахування за рік	(1,219,271)	(19,346)	(147,096)	-	(1,385,713)
Вибуття та виведення з експлуатації	232,550	8,154	221,411	-	462,115
Знецінення через війну	(749,554)	(8,317)	(7,421)	-	(765,292)
Відновлення знецінених активів через війну	156,445	7,957	4,442	-	168,844
31 грудня 2022 року	(14,444,179)	(222,635)	(1,262,630)	-	(15,929,444)
Нарахування за рік	(1,312,454)	(15,848)	(161,334)	-	(1,489,636)
Вибуття та виведення з експлуатації	321,955	572	29,331	-	351,858
Знецінення через війну	(33,331)	(1)	(226)	-	(33,558)
Відновлення знецінених активів через війну	43,405	-	99	-	43,504
31 грудня 2023 року	(15,424,604)	(237,912)	(1,394,760)	-	(17,057,276)
<i>Чиста балансова вартість</i>					
31 грудня 2022 року	7,373,930	364,391	548,490	1,110,830	9,397,641
31 грудня 2023 року	7,981,606	355,279	794,551	1,547,108	10,678,544

Первісна вартість повністю амортизованих основних засобів станом на 31 грудня 2023 року становить 7,810,673 тисячі гривень, включаючи 1,246,144 тисяч гривень повністю амортизованих в результаті знецінення через війну (на 31 грудня 2022 року – 7,085,378 тисяч гривень та 1,214,766 тисяч гривень відповідно).

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ В тисячах українських гривень

Станом на звітну дату Компанія не здійснювала інвестицій в дочірню компанію «Юкрейніан Нетворк Солюшнс», засновану в листопаді 2023 року.

Протягом 2023 року Компанія надала безповоротну фінансову допомогу дочірній компанії ПрАТ «Фарлеп-Інвест» у сумі 310,000 тисяч гривень (протягом 2022 року - 117,000 тисяч гривень). При первісному визнанні безповоротна фінансова допомога ПрАТ «Фарлеп-Інвест» була облікована як інвестиція в дочірню компанію.

Протягом 2023 року інвестиції в дочірні компанії ПрАТ «Фарлеп-Інвест» та ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» були зменшені відповідно на 109,090 тисяч гривень та 33,633 тисячі гривень (протягом 2022 року - на 91,356 тисяч гривень та 33,623 тисячі гривень), що дорівнює збитку після оподаткування ПрАТ «Фарлеп-Інвест» та ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси».

Наступна таблиця підсумовує зміни вартості інвестицій в дочірні компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року (за винятком повністю знецінених інвестицій):

	Розмір інвестицій станом на 1 січня 2023 року	Нові інвестиції	Зміна вартості інвестицій за методом участі в капіталі	Знецінення інвестицій	Розмір інвестицій станом на 31 грудня 2023 року
ПрАТ «Фарлеп-Інвест»	365,898	310,000	(109,091)	-	566,807
ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси»	128,641	-	(33,633)	-	95,008
ТОВ «Фрінет»	-	766,146	8,271	(138,527)	635,890
Всього інвестиції в дочірні компанії	494,539	1,076,146	(134,453)	(138,527)	1,297,705

Наступна таблиця підсумовує зміни вартості інвестицій в дочірні компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2022:

	Розмір інвестицій станом на 1 січня 2022 року	Нові інвестиції	Зміна вартості інвестицій за методом участі в капіталі	Розмір інвестицій станом на 31 грудня 2022 року
ПрАТ «Фарлеп-Інвест»	340,254	117,000	(91,356)	365,898
ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси»	162,262	2	(33,623)	128,641
Всього інвестиції в дочірні компанії	502,516	117,002	(124,979)	494,539

22. КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА ОСНОВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА ІНША ПОТОЧНА КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша поточна кредиторська заборгованість була представлена таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю включає:	974,038	1,391,697
за послуги роумінгу	358,148	666,114
кредиторська заборгованість за капітальні інвестиції	221,150	322,139
за пропуск трафіку у мережах інших мобільних операторів	39,389	3,119
за розрахунками з дилерами	51,768	42,690
за розрахунками з контент провайдером	11,880	10,668
інша поточна кредиторська заборгованість за основною діяльністю	291,703	346,967

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	364,865	159,473
Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	72,936	72,608
Кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	4,856	3,679
Інші поточні зобов'язання	49,660	35,008
Всього кредиторської заборгованості за основною діяльністю та іншої поточної кредиторської заборгованості	1,466,355	1,662,465

**23. ІНШІ ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ПОТОЧНА КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ
ЗА ДОВГОСТРОКОВИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ**

Інші довгострокові зобов'язання були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Довгостроковий кредит	15,057,720	14,393,523
Довгострокові зобов'язання з оренди (Примітка 18)	2,780,864	2,942,679
Всього інших довгострокових зобов'язань	17,838,584	17,336,202
Поточні зобов'язання з оренди (Примітка 18)	1,310,416	1,135,486
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковим кредитом	382,729	368,484
Всього поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями	1,693,145	1,503,970

У таблиці нижче подано інформацію про зміни у довгострокових кредитах, включаючи поточну кредиторську заборгованість за довгостроковими кредитами:

	2023	2022
1 січня	14,762,007	12,157,708
Нараховані відсотки	1,060,544	911,738
Виплата основної суми	-	(1,235,084)
Виплата відсотків	(954,347)	(847,858)
Збитки від курсових різниць	572,245	3,775,503
31 грудня	15,440,449	14,762,007

6 лютого 2020 року Компанія залучила кошти шляхом емісії Облігацій через структуроване підприємство VFU Funding PLC. Облігації випущені строком на п'ять років у сумі 500,000 тисяч доларів США (12,259,400 тисяч гривень станом на дату емісії) з ставкою купону 6,2%. Компанія отримала дані кошти у формі довгострокового кредиту від дочірньої компанії - VFU Funding PLC. Кредит видано на 5 років з датою погашення 11 лютого 2025 року та номінальною відсотковою ставкою 6,53%. При початковому визнанні довгостроковий кредит був облікований за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на проведення операції, безпосередньо пов'язаних з емісією Облігацій і видачею кредиту. У подальшому фінансове зобов'язання оцінюється за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки. Компанія дотримувалася усіх фінансових показників, передбачених договорами про залучення боргового фінансування, станом на 31 грудня 2023 року та протягом відповідного звітного періоду.

Протягом 2020 - 2022 років Компанія достроково погасила частину кредиту у розмірі 100,120 тисяч доларів США (2,805,315 тисяч гривень).

У серпні 2023 року Компанія здійснила чергову виплату відсотків за півріччя на суму 13,049 тисяч доларів США, еквівалент 477,173 тисячі гривень.

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень****28. ДИВІДЕНДИ**

В таблиці нижче представлені дивіденди на користь акціонерів, оголошені протягом 2023 року:

	Дата проведення Зборів Акціонерів	Загальна сума оголошених дивідендів	В т.ч. сума дивідендів ТОВ «Телко Солюшнз енд Інвестментс»	В т.ч. сума дивідендів «ПТТ Телеком Київ»
Річні Загальні Збори Акціонерів	28 квітня 2023 року	1,828,430	1,810,146	18,284
Всього		1,828,430	1,810,146	18,284

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія у повній мірі погасила заборгованість за дивідендами перед акціонерами.

Протягом 2022 року Компанія не оголошувала про виплату дивідендів на користь акціонерів.

29. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Витрати з податку на прибуток склалися з таких компонентів:

	2023	2022
Витрати з поточного податку на прибуток	786,266	262,699
Витрати з відстроченого податку	18,193	35,344
Всього витрат з податку на прибуток за рік	804,459	298,043

Ставка податку на прибуток підприємств в Україні становить 18% (у 2022 році - 18%).

Сума податку на прибуток Компанії, розрахована відповідно до вимог податкового законодавства України, відрізняється від теоретичної суми, розрахованої шляхом множення суми прибутку до оподаткування, відображеної у звіті про фінансові результати, на відповідну ставку податку.

У наведеній далі таблиці представлена звірка очікуваних витрат з податку на прибуток до фактичних витрат з податку на прибуток:

	2023	2022
Прибуток до оподаткування	5,888,799	1,363,426
Витрати з податку на прибуток за передбаченою законодавством ставкою (18%)	1,059,984	245,417
Податковий вплив витрат (доходів) на знецінення позики дочірньому підприємству, що не включаються до складу валових витрат при визначенні оподатковуваного прибутку	6,012	(27,765)
Податковий вплив витрат на знецінення інвестиції в дочірнє підприємство, що не включаються до складу валових витрат при визначенні оподатковуваного прибутку	49,136	79,196
Податкові збитки ТОВ «Телко Солюшнз енд інвестментс» (Примітка 31)	(311,979)	-
Інші витрати, що не включаються до складу валових витрат при визначенні оподатковуваного прибутку	1,306	1,195
Всього витрат з податку на прибуток за рік	804,459	298,043

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ В тисячах українських гривень

Інформація про рух відстрочених податкових активів та зобов'язань за 2023 рік була представлена таким чином:

	31 грудня 2022 року	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2023 року
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	116,301	17,547	133,848
Резерв на демонтаж основних засобів та відновлення земельних ділянок	66,059	(26,616)	39,443
Основні засоби та нематеріальні активи	(95,473)	(161,727)	(257,200)
Інші резерви та забезпечення	54,830	152,604	207,434
Всього відстроченого податкового активу	141,717	(18,192)	123,525

Інформація про рух відстрочених податкових активів та зобов'язань за 2022 рік була представлена таким чином:

	1 січня 2022 року	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2022 року
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	73,051	43,250	116,301
Резерв на демонтаж основних засобів та відновлення земельних ділянок	63,730	2,329	66,059
Основні засоби та нематеріальні активи	3,836	(99,309)	(95,473)
Інші резерви та забезпечення	36,445	18,385	54,830
Всього відстроченого податкового активу	177,062	(35,345)	141,717

Станом на 31 грудня 2023 року заборгованість з податку на прибуток становила 233,419 тисяч гривень (31 грудня 2022 року передплата з податку на прибуток становила 9,603 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2023 року визнаний відстрочений податковий актив, пов'язаний з оціночним резервом під очікувані кредитні збитки та іншими резервами у розмірі 296,881 тисяч гривень, очікується бути відшкодованим протягом 12 місяців після звітної дати (31 грудня 2022 року – 126,730 тисяч гривень).

30. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

До пов'язаних сторін належать акціонери Компанії, опосередковані материнські компанії, підприємства під спільним контролем та у спільній власності з Компанією, а також провідний управлінський персонал.

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

Код рядка	Вид розрахунків	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
1125	Дебіторська заборгованість за послуги роумінгу Компанії, що перебувають під спільним контролем	3,101	1,557
1125	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги Дочірні компанії	18,689	11,657
	Компанії, що перебувають під спільним контролем	21	28
		21,811	13,242

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

Код рядка	Вид розрахунків	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
1130	Аванси за консультаційні послуги Компанії, що перебувають під спільним контролем Дочірні компанії	14,524 8,969 23,493	401 10,844 11,245
1140	Дебіторська заборгованість за розрахунки з нарахованих доходів Компанії, що перебувають під спільним контролем	-	37,125
1155	Інша поточна дебіторська заборгованість Дочірні компанії Компанії, що перебувають під спільним контролем Безпосередні материнські компанії	36,027 57 2 36,086	21,068 38 13 21,119
1160	Поточні фінансові інвестиції, валова сума Компанії, що перебувають під спільним контролем Дочірні компанії Безпосередні материнські компанії	127,063 91,150 - 218,213	63,263 57,750 11,569,196 11,690,209
1160	Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки Дочірні компанії Компанії, що перебувають під спільним контролем Безпосередні материнські компанії	(91,150) (36,222) - (127,372) 90,841	(57,750) - (139,605) (197,355) 11,492,854
1170	Витрати майбутніх періодів Компанії, що перебувають під спільним контролем	12,787	6,634
	Всього	185,018	11,582,219
1515	Інші довгострокові зобов'язання Дочірні компанії	15,057,720	14,393,522
1610	Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями Дочірні компанії	382,729	368,484
1615	Кредиторська заборгованість за послуги раунінгу Компанії, що перебувають під спільним контролем	588	785
1615	Кредиторська за товари, роботи, послуги Дочірні компанії Компанії, що перебувають під спільним контролем	65,678 19,245 85,511	37,433 30,938 69,156
1660	Поточні забезпечення Компанії, що перебувають під спільним контролем	24,126	-
1665	Доходи майбутніх періодів Дочірні компанії	4,179	6,287
	Всього	15,554,265	14,837,449

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
В тисячах українських гривень**

За роки, що закінчилися 31 грудня 2023 року та 2022 року, Компанія здійснювала наступні операції з пов'язаними сторонами:

Код рядка	Вид операцій	2023	2022
2000	Доходи від роумінгу та доступу до мережі Компанії, що перебувають під спільним контролем	3	1
2000	Доходи від реалізації товарів, робіт, послуг Дочірні компанії	75,329	58,792
	Компанії, що перебувають під спільним контролем	584	617
	Безпосередні материнські компанії	23	36
		75,939	59,446
2220	Доходи від процентів за користування кредитом Компанії, що перебувають під спільним контролем	7,997	6,063
	Всього	83,936	65,509
2050	Витрати на роумінг та доступ до мережі Компанії, що перебувають під спільним контролем	(976)	(292)
2050	Витрати на технічну підтримку Компанії, що перебувають під спільним контролем	(55,501)	(43,101)
	Дочірні компанії	(6,019)	(6,565)
2050	Витрати на закупівлю терміналів та інших товарів Дочірні компанії	(8,311)	(39,761)
		(70,807)	(89,719)
2130	Витрати на консультаційні послуги та послуги технічної підтримки Компанії, що перебувають під спільним контролем	(328,265)	(286,079)
	Дочірні компанії	(163,945)	(110,601)
		(492,210)	(396,680)
2150	Витрати на дилерські комісійні, лояльність Дочірні компанії	(398,959)	(315,865)
2160	Очікувані кредитні збитки від фінансових активів Дочірні компанії	(33,400)	-
2180	Інші операційні витрати Дочірні компанії	(473)	(11,552)
	Компанії, що перебувають під спільним контролем	(97)	(12)
		(570)	(11,564)
2250	Фінансові витрати Дочірні компанії	(1,060,544)	(911,738)
2270	Інші витрати Компанії, що перебувають під спільним контролем	(36,221)	-
	Безпосередні материнські компанії	-	(85,554)
	Дочірні компанії	-	154,250
		(36,221)	68,696
	Всього	(2,092,711)	(1,656,870)

Нижче показані операції, пов'язані з придбанням необоротних активів та капіталізовані дилерські комісійні за підключення абонентів:

	2023	2022
Закупка основних засобів та нематеріальних активів		
Компанії, що перебувають під спільним контролем	845,809	455,774
Дочірні компанії	190,344	159,340
Всього	1,036,153	615,114